

Čestitka vodstva delovne organizacije kolektivu Gradisa

Na dosežke smo ponosni! Vsem hvala za trud!

Srečno 1985! Gradis vstopa v jubilejno 40. leto

Običaj je, da ob vstopu v novo leto vsaj bežno pogledamo, kaj smo naredili in kako smo delovali v preteklem letu. Kaj je bilo in kaj ni bilo opravljeno v preteklih 366 dneh?

Ker je naš vstop v novo poslovno leto prazničen in ker so spomini prijetnejši, če se spominjamo le bolj veselih dni, kaj zlahka ugotovimo, da je bilo minulo leto navsezadnje prav uspešno. Da bi bilo le prihodnje leto tudi tako!

Delavci Gradisa smo si za leto, ki mineva, zastavili dosti zahtevne cilje. In vendar smo jih — vsaj večji del, kljub težavam, ki pa dostikrat niso zrasle le na našem hišnem vrtu — v glavnem dosegli.

Vsi vemo, da so se še zaostriili pogoji gospodarjenja, da investicije upadajo, da je konkurenca na tržišču iz dneva v dan hujša in podobno. Toda kljub naštetim in še nekaterim drugim težavam je bil Gradis letoš dobro angažiran in je vsa zaupana mu dela tudi vsesplošno solidno opravil.

Lahko celo trdimo, da smo v primerjavi s preteklimi leti to leto celo bistveno povečali delež Gradisa na trgu. Dosedanji pokazatelji poslovanja nesporno potrjujejo, da smo uspeli uresničiti cilje, ki smo si jih lani zastavili s poslovno politiko. Povečali smo pro-

duktivnost in ekonomičnost poslovanja in tudi težav z likvidnostjo ni bilo.

To leto nam je uspelo ustaviti tudi večletno občutno padanje naših osebnih dohodkov; v teh težkih pogojih gospodarjenja nam jih je uspelo celo povečati in smo tako celo presegli povprečje OD v gradbeništvu. Toda povprečja kot velja v gospodarstvu, kar je bila sicer naša želja, še vedno nismo dosegli in zato bo to eden izmed naših ciljev v prihodnjem letu.

Kot uspeh lahko štejemo tudi dejstvo, da smo v Gradisu znova dali pravo mesto znanju, strokovnosti in tehnološkemu razvoju. Z rezultati našega razvojno inovativnega dela smo prispevali tudi k obogatitvi našega širšega družbenega razvoja.

Prisotnost Gradisovih delavcev je bila opazna na vseh področjih družbenega udejstvovanja. Občutno se je povečala angažiranost nas vseh na samoupravnem področju, povečala se je naša vsesplošna odgovornost do usklajevanja stališč ob sprejemanju samoupravnih odločitev in uresničevanju skupnih interesov naše DO.

Mislamo, da ni treba posebej poudarjati, da ti uspehi niso prišli sami od sebe, temveč so sad trdega dela in velike angažiranosti slehernega delavca naše sredine.

Prihodnje leto, leto petinosemdeseto, se

posebej nam gradbenikom ne kaže v najlepši luči. Zagotovo bo terjalo še večje napore od nas, ki vstopamo v jubilejno 40-obletnico Gradisa.

Če smo v letu 1984. zastavili temelje srednjeročnega in dolgoročnega razvoja Gradisa, s katerimi želimo in moramo doseči znatno večjo prisotnost naše DO na tržišču, hkrati pa tudi povečati njeno ekonomsko trdnost, moramo zato v prihodnjem letu zastaviti vse sile, da začnemo te cilje tudi uresničevati. Kajti le s tem bomo ohranili in utrdili ugled Gradisa v našem gospodarskem prostoru, obenem pa lahko zagotovili večji kos kruha nam vsem.

Prepričani smo, da je v nas vseh dovolj moči, da bomo sposobni doseči zastavljene cilje in tako znova dokazati sposobnosti in moč Gradisa, ter se potrditi kot ena vodilnih delovnih organizacij. Le tako bomo nadaljevali tradicijo Gradisa, ki so jo utemeljili s svojim delom in znanjem tisti, ki so pred štiri desetletji postavili temelje sodobnega slovenskega gradbeništva.

Naj bo prihodnje leto tako ali drugačno: Vsem hvala za dosedanji vložen trud in napore! Srečno 1985!

**POSLOVODNI ODBOR
DO GIP GRADIS**

*V novem letu želimo vsem članom kolektiva Gradis
in poslovnim partnerjem obilo uspehov
in osebne sreče*

*vodstvo delovne organizacije
družbenopolitične organizacije
delavski svet delovne organizacije
in uredništvo Gradisovega vestnika*

Oktobra le 58 delavcev pod zjamčenim OD

Obeta se nam višje vrednotenje delokrogov — nižjim več, višjim manj

Na 7. redni seji Komisije za izvedbo in spremljanje uresničevanja SaS o skupnih osnovah za delitev sredstev za osebne dohodke, ki je bila 14. novembra so bili delegati seznanjeni s programom dela te komisije. Predlagano je bilo, naj bi se iz vrst delavcev tozdog in delovnih skupnosti oblikoval strokovni team, ki bi permanentno delal na izva-
janju nalog s področja nagrajevanja.

Ponovno je bilo poudarjeno, da so nizki osebni dohodki pri nižje ovrednotenih delokrogih, zlasti pri proizvodnih delih, pereč problem v Gradisu. V tem vidijo delegati tudi glavni vzrok za nepravilno razporejanje delavcev na neustrezne, višje ovrednotene delokroge.

O problematiki s področja osebnih dohodkov so razpravljali tudi na 12. konferenci direktorjev 30. 10. 1984 in sprejeli naslednja stališča, s katerimi je bila komisija seznanjena. Strokovne službe (APS, KSS) pripravita predlog sledečih aktivnosti:

a) izdelavo analize bonifikacij pri pokrivanju stroškov za prehrano in bivanje, terenskega dodatka ter ostalih izplačil, ki vplivajo na prejeme delavcev v tozdog in delovnih skupnostih. Tudi na komisiji je bilo ugotovljeno, da se pri teh izplačilih ne upoštevajo enotno sprejeti kriteriji na ravni DO,

b) izdelati analizo minimalnih OD in zjamčenih OD v povezavi z gornjo analizo ter izdelati predloge za ukrepanje,

c) ugotoviti neskladja pri razporeditvi delavcev na posamezne delokroge. V zvezi s tem naj se ponovno urgira na tozde

oz. delovne skupnosti, da bi dali podatke o nepravilnih razporeditvah delavcev,

d) pripraviti predlog selektivnega vrednotenja delokrogov proizvodnih delavcev ločeno po dejavnostih.

Na tej konferenci direktorjev je bil podprt predlog sprememb in dopolnitev delokrogov za tozdog Inženiring, glede relativnih razmerij pri najzahtevnejših delih oziroma nalogah. Po seznaitvi komisije s stališči konference direktorjev so delegati sprejeli spremembe obstoječih in nove delokroge za Inženiring.

Tov. Uhan je delegate komisije seznanil s programom komisije za revizijo sistema nagrajevanja. Predstavil je naloge komisije ter jih tudi rokovno opredelil.

V začetku 1985. leta naj bi bili pripravljeni predlogi povečanja osnov za osebne dohodke. Po tem predlogu bi se vrednost razreda relativno bolj povišala delokrogom, ki so po PMS metodi nižje ovrednoteni. Osnovni OD bi se tako za najnižje razrede, povečal za 22 odstotkov, po drugi varianti pa za 28 odstotkov, za najvišje razrede pa za 10 odstotkov.

M. J.

Gradisovi nagrajenci

Gradisove nagrajence in dobitnike diplom smo vam predstavili posamič že v prejšnji številki. Tokrat objavljamo še dve sliki s svečane podelitve, ki je bila 27. novembra, po zaključku 4. rednega zasedanja delavskega sveta delovne organizacije GIP Gradis.

Nagovor je imel predsednik komisije za podelitev Gradisovih nagrad in diplom Niko Burnik, ki je hkrati s čestitko podal tudi ustrezne obrazložitve ter pozval prejemnike, da dvigajo nagrade in diplome. Izročil jih je predsednik KPO Gradisa inž. Franc Kositer.

Ponovimo še enkrat: med posamezniki so bili prejemniki Gradisovih nagrad za leto 1984 Vekoslav PEČNIK, Magdalena OBLAK, Geza CIPOT, Jaka KLANČAR, Vili ROJC, Hedvika POŽENEL, Vinko PLASTIČ, Franc VALANT, ter Peter KUNEJ (ni na sliki), najbolje uvrščeni trije Gradisovi tozdog pa LIO iz Škofje Loke, GE Ljubljana okolica in GE Celje.

Foto: G. B.

Popravek

Kaj je zjamčeni osebni dohodek?

Pri objavi članka o zjamčenem osebnem dohodku v Gradisovem vestniku št. 318 (november 1984) se je pripetila napaka.

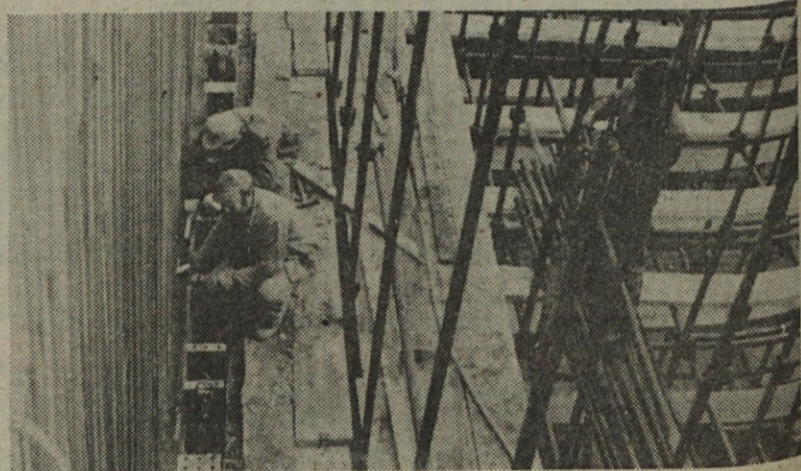
Namesto objavljenega 1. odstavka bi morala biti napisana dva odstavka, ki se glasita:

»Zjamčeni osebni dohodek se obračunava in izplačuje vsem delavcem, ki po obračunu osnovnega OD, OD po učinku, OD za minulo delo in vseh nadomestil OD, za izpolnjen redni delovni čas, ne dosega 15.000 dinarjev skupnega osebnega dohodka na mesec (ali sorazmerne deleža glede na ure prebite na delu).

Pri sedanji vrednosti točke 0,60 dinarjev bi to pomenilo, da bi delavec, ki dela poln delovni čas, ne presega norme in nima še dodatka za minulo delo, moral biti razporejen v 14. razred.«

Za neljubo napako se avtorju in bralcem opravičujemo.

Uredništvo

Stroji na gradbišču jeklarne 2 na Jesenicah že brnijo

Nekaj več kot dva meseca je preteklo od uradnega začetka gradbenih del za izgradnjo jeklarne 2 na Belškem polju pri Jesenicah. O uradnem začetku del, to je 8. oktober, smo v našem glasilu že pisali. Po tem datumu je bila 18. oktobra podpisana tudi pogodba z Rudisom iz Trbovelj o dobavi in montaži domače opreme. Podpisu te pogodbe sta prisostvovala predsednika občinskih skupščin občin Trbovlje in Jesenice Franc Perme in Franc Brelih ter številni izvajalci med katerimi so bili tudi predstavniki Gradisa, kot glavnega izvajalca vseh gradbenih del. Podpisana je tudi že pogodba za dobavo uvozne opreme s podjetjem Mannesmann Demag Hüttentechnik iz ZR Nemčije.

Prav jeseniška jeklarna 2 bo največje Gradisovo gradbišče v prihodnjem letu. Pridobitev del na tej največji slovenski investiciji v prihodnjih treh letih pa ni bilo lahko. O tem govori tudi podatek, da se je na natečaj o sposobnostih in oddaji del za jeklarno 2, ki je bil objavljen v Uradnem listu SR Slovenije št. 38 z dne 8. decembra 1983, leta prijavilo 27 delovnih organizacij iz vse Jugoslavije, razen Črne Gore. Komisija za izvedbo natečaja je priznala sposobnost 25 organizacijam ter z upoštevanjem vseh tehničnih, komercialnih in finančnih pogojev izbrala GIP Gradis za izvajanje gradbenih del in poslovno skupnost Rudis za dobavo domače opreme in izvajanje montažnih del. Osnovna pogodba med Železarno Jesenice in Gradisom je bila podpisana 30. julija letos.

O velikosti objekta govorijo tudi podatki o obsegu gradbenih del, ki jih bo v večini opravil tozde GE Jesenice ob pomoči ostalih naših tozdogov in nekaterih drugih soizvajalcev. Tako bo opravljenih 300.000 prostorskih metrov izkopov, 250.000 prostorskih metrov nasipov, vgraje-

nih bo 42.000 prostorskih metrov betona, 300.000 kvadratnih metrov opažev in 4.000 ton armatur.

Zanimivo so tudi podatki o domači opre. Potrebno bo izdelati in montirati 7.000 ton domače opreme in žerjavov, montirati 800 ton uvožene opreme in izdelati ter montirati 9.200 ton jeklenih konstrukcij.

Jeklarno 2 sestavlja več objektov med katerimi so najpomembnejši:

glavna proizvodna zgradba, hala legur, pomožni prostori, skladišče, razkladana postaja, črpališče in strojnice, transformatorske postaje, ostali pomožni prostori itd. Zgraditi bo treba tudi cestno in železniško omrežje.

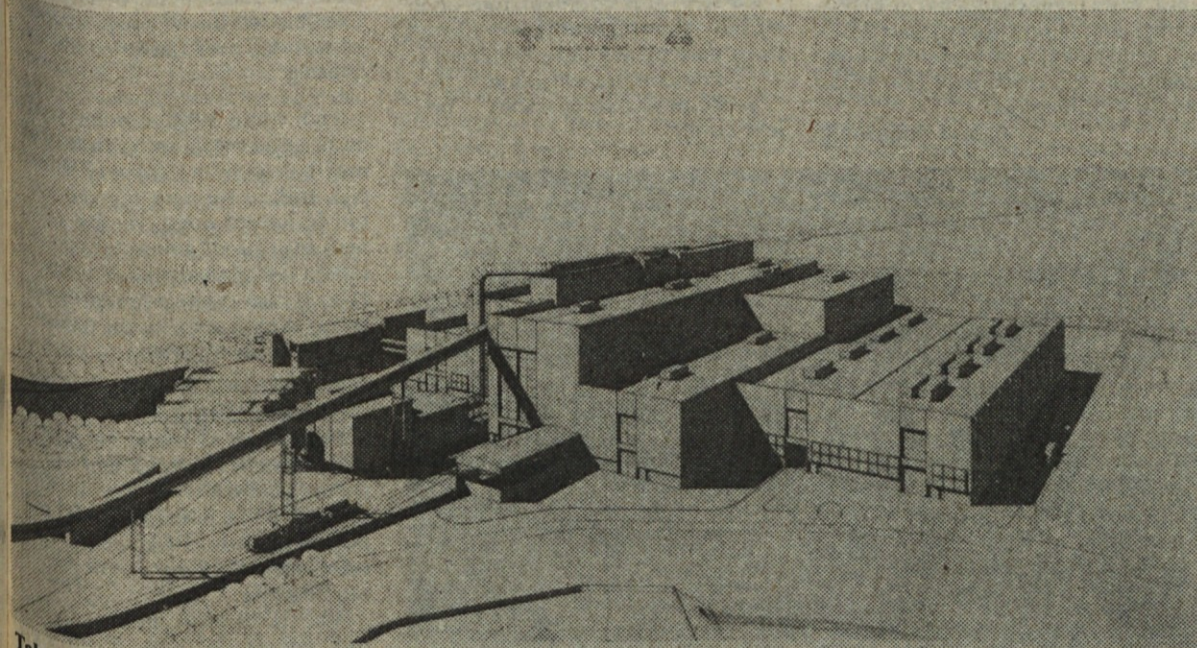
Nova jeklarna na Jesenicah naj bi bila po pogodbi dograjena do konca februarja 1987. leta, redna proizvodnja pa naj bi začela leto dni po dograditvi. Časa ni veliko in zato želimo, da v 27. mesecih, ki so še pred nami zgradimo jeklarno 2, tako kot to pričakuje od nas investitor in širša družbena skupnost.

Celotna investicija jeklarne 2 je vredna 18 milijard dinarjev, Gradisov delež pa znaša 1,87 milijarde dinarjev.

C. Pavlin

Najprej je bilo potrebno začeti z obsežnimi zemeljskimi deli

Tako bo izgledala zgrajena jeklarna 2 na Jesenicah. Sprojektirana je bila v našem Biroju za projektiranje Ljubljana. Avtor Boštjan Kolenc, dipl. inž. arh.

Franc Hočevvar — novi direktor DSSS

Delegati delavskega sveta delovne organizacije so na 4. redni seji, ki je bila 27. novembra soglasno imenovali za direktorja Delovne skupnosti skupnih služb Franca Hočevarja, dipl. gr. inž. Predstavljamo ga našim bralcem, kljub temu, da ga številni Gradisovci dobro poznajo, saj je bil pred omenjenim imenovanjem vodja notranjo-tehnične kontrole naše delovne organizacije.

Franco Hočevar se je rodil 9. aprila 1928. leta v Mali vasi, občina Kočevje. Maturiral je 1948. leta na klasični gimnaziji v Ljubljani, 1955. leta pa diplomiral na gradbeni fakulteti Tehnične visoke šole v Ljubljani. Po odsluženju vojaškega roka se je leta 1956 zaposlil in delal na številnih gradbiščih. 1961. leta pa je prevzel mesto tehničnega direktorja SGP Zidar iz Kočevja. V tem času je njegovo delo bilo vezano na vodenje večjih gradbišč, ki jih je SGP Zidar imel v Sloveniji in Hrvaški.

Leta 1970 je Franc Hočevar sklenil delovno razmerje v GIP Gradisu in prevzel dela in naloge vodje gradbišča termoelektrarne Šoštanj. Kot odgovorni vodja je vodil izgradnjo III. in IV. faze elektrarne Šoštanj.

Kot vodja službe za zagotovitev kvalitete je bil leta 1980 razporejen na gradbišče nuklearne elektrarne Krško in nato leta 1980 na mesto odgovornega vodje del na gradbišču IMV v Novem mestu.

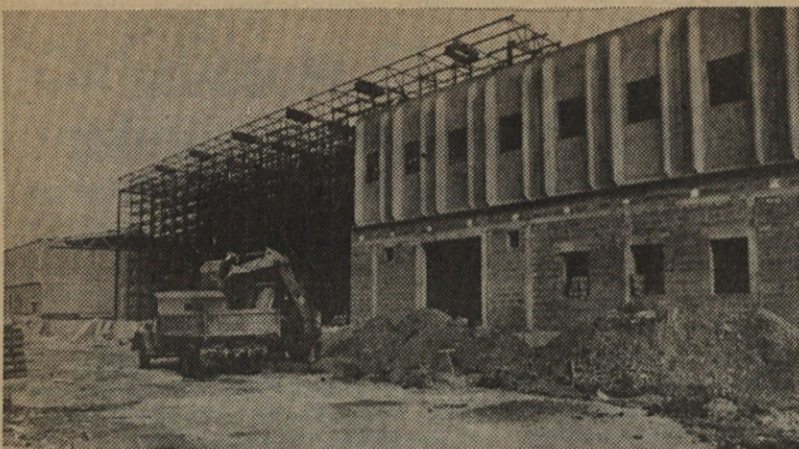
Po ustavitvi investicijske gradnje v IMV je njegovo nadaljnje delo bilo še naprej povezano z gradbeno operativno, bodisi kot pomočnika tehničnega direktorja za operativno, bodisi kot vodje notranje tehnične kontrole.

V času imenovanja za direktorja delovne skupnosti skupnih služb je bil Franc Hočevar predsednik delavskega sveta DSSS, katerega je vodil že tretje leto. Svoje praktične izkušnje pa je teoretično poglobil tudi na šoli za poslovodne kadre na Brdu pri Kranju.

Pri njegovem delu mu tudi v bodoče želimo veliko uspeha.

C. P.

Novo skladišče za Kovinotehno v Celju

V tozdu GE Celje računalnik tekoče obdeluje podatke o poslovanju

Dnevna zamuda plačila za opravljeno delo znaša sedaj že 0,14 odstotkov stroškov

Leto 1985 pričakuje tozda GE Celje, z dokajšnjim optimizmom. Uspeli smo zagotoviti zaposlitev za velik del naših kapacitet. Med največja gradbišča štejemo gradnjo nadomestnih objektov Rudnika lignita Titovo Velenje, dela v Železarni Štoré in stanovanjsko gradnjo v Celju. Vključili se bomo v priprave za gradnjo TE Trbovlje in prevzemali ostala dela na področju regije.

Dela pridobivamo s konkurenčnimi cenami, zato bo potrebno mnogo truda, da bomo dosegli zadovoljive finančne rezultate.

V prihodnjem letu bomo zaključili I. etapo gradnje lastnih obratov v Celju — tesarsko delavnico in pričeli z gradnjo obrata v Podgori. Naša velika želja je posodobitev in industrializacija proizvodnje, ki bi zagotavljala visoko produktivnost in ekonomičnost gradnje. Istočasno bomo organizirali pripravo dela, ki bo skladno z našim razvojem skrbela za pripravo delovne dokumentacije in operativno spremljanje proizvodnje.

Še nadalje bomo težili k integriranosti našega poslovanja z uporabo računalniških obdelav. Tekoče in podrobno želimo analizirati vse stroške in optimirati porabo materiala in opreme. Naša obveza v GN 85 bo, da znižamo stroške za najmanj 2 odstotka.

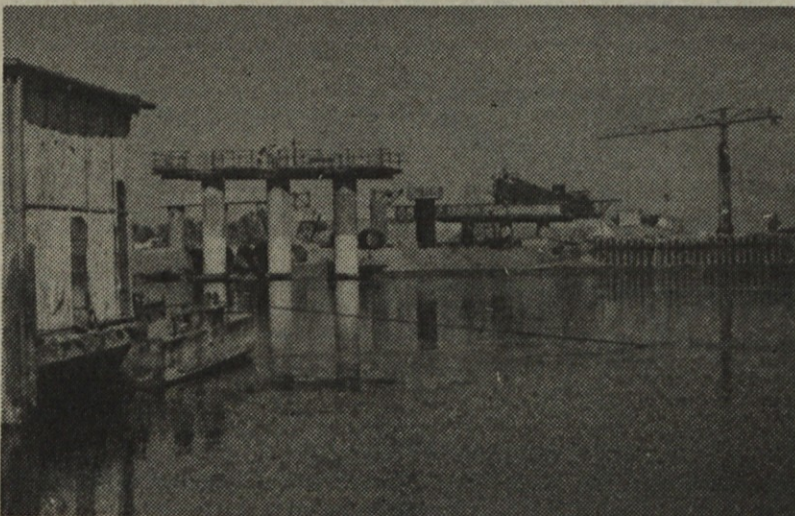
Visoki stroški kapitala, to je visoka obrestna mera narekuje posebno skrb za racionalno uporabo obratnih sredstev. Vsak naš ukrep ali odločitev bomo morali predhodno pretehtati iz vseh vidikov posebno finančnih. Že sedaj predstavlja dnevna zamuda plačila za opravljeno delo 0,14 odstotka stroškov, z napovedanim povečanjem obrestnih mer v letu 1985 pa bodo stroški iz tega naslova še večji.

Possebna skrb bo posvečena kakovosti del. Analiza reklamacij na zgrajenih objektih izkazuje napake predvsem na kooperantskih delih,

kar pa je v veliki meri odvisno tudi od naših zahtev in kontrole teh del. Poosttrili bomo nadzor in prevzem, kar bomo dosegli z vključitvijo oddelka za kooperacije v končni obračun in prevzem del od kooperantov.

Leto 1985 je naše jubilejno leto, saj bomo proslavili 40-letnico Gradisa. Naša razmišljanja naj ne bi bila usmerjena samo v to, kaj smo dosegli, temveč kako bi postali s svojim znanjem in izkušnostjo bolj učinkoviti v prihodnosti.

Albert Praprotnik

Precejšnja bo angažiranost tudi v tujini

Usmeritev tozda Inženiring v prihodnje

Velika angažiranost pri pridobivanju del na največjih investicijah

Ob koncu poslovnega leta ugotavljamo dosežene rezultate tekočega leta in načrtujemo planske naloge in obveznosti za prihodnje leto. Še več, v letošnjem letu so stekle tudi aktivnosti za pripravo srednjeročnih načrtov 1986-1990 in projekcijo razvoja Gradisa do leta 2000.

Ocenjujemo, da bomo letošnje leto zaključili uspešno, točne številke pa bo pokazala bilanca marca 1985. leta.

V letošnjem letu so bile naše zmogljivosti v pretežni meri usmerjene v industrijsko in stanovanjsko gradnjo, pomemben delež pa je pomenila tudi gradnja energetskih in prometnih objektov.

Za leto 1985 že zdaj ugotavljamo razmeroma zadovoljivo oskrbljenost z deli, seveda glede na razmere in z izjemo dveh-treh tozdov, ki jim bo še treba najti ustrezno delo. Zaenkrat naj bi se s svojimi zmogljivostmi vključevali na skupna večja Gradisova gradbišča, torej zunaj območij, kjer so pretežno opravljali delo doslej. To pomeni, da bo potrebno zagotoviti večjo premakljivost Gradisove operative, kar pa po drugi strani prinaša tudi nekatere ugodne učinke — s tem se podirajo plotovi tozdovske zaprtosti.

Nekoliko slabše so angažirani tozdi industrijske dejavnosti (obrti) in oba projektivna biroja. Zagotoviti bo treba večjo prodajo na našem in še bolj na tujih trgih. Kapacitete industrijskih tozdov je težje angažirati zaradi stalnega upadanja investicijske gradnje in s tem povezanega zmanjšane povpraševanja po izdelkih iz asfaltnega programa Kovinskih obratov Maribor in betonskega programa Kovinskih obratov Ljubljana.

Za reševanje problematike obeh birojev za projektiranje bo verjetno treba naše projektante usmerjati v:

- klasično projektiranje,
- komercialno-tehnično projektiranje,

- projektiranje tehnološke in razvojno-raziskovalne naloge.
- Tozda Inženiring bo tudi v prihodnjem letu v največji možni meri sodeloval z vsemi Gradisovimi tozdi. Glede pridobivanja del, vemo kako je — iz dneva v dan je to vse bolj zahtevna in težka naloga: tržišče del je vse bolj omejeno, pogoji za pridobivanje teh del pa vse trši.

Malodane vsi investitorji od gradbenikov zahtevajo:

- kreditiranje v največji možni meri. Tu gre za dinarsko in tudi za devizno kreditiranje, združevanje, sovlaganje in podobno
- fiksne cene za ves čas gradnje,
- prevzem del »na ključ«
- zaradi velike konkurence vse nižje cene.

Kljub težkim pogojem tudi v bodoče ne smemo izrabiti zaupanja in zanemariti solidne kvalitete ali spoštovanja pogodbeno določenih rokov.

Za izpeljavo finančnih konstrukcij bomo v Inženiringu morali pridobiti dodatne sposobne kadre, ki bodo s svojim znanjem in strokovnostjo sposobni držati ravnotežje dolga in prejemljenih zahtev investitorjev z uporabo vseh možnih virov finansiranja. Zaposeliti želimo predvsem Gradisov kader, ki naj bi se sčasoma v večjem številu in lažje prerazporedil oziroma prehajal iz tozdov v Inženiring.

Tudi v letu 1985 se bomo trudili, da bi ne le ostali na naših tradicionalnih deloviščih v tujini (ZR Nemčija, Irak in Kuvajt), temveč pridobili še katero novo, vendar v takšnem obsegu, da bomo lahko vsa ta tržišča tudi obvladovali. V ostale delovne žele, ki niso zajete v tem programu, bomo skušali izvoziti kar največ izdelkov naših obratov.

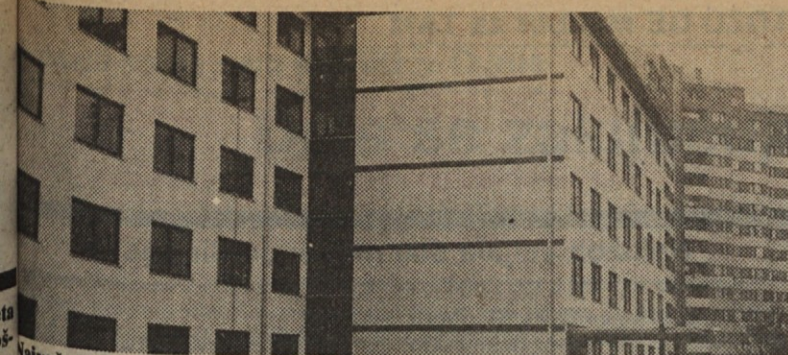
Poglavitna pa bo naša prisotnost v slovenskem prostoru.

Prizadevali si bomo še povečati delež Gradisa v celotnem slovenskem gradbeništvu. Da bi delo ohranili ali še povečali, se bo treba potruditi v industrijski, energetski in stanovanjski gradnji ter pri prometnih objektih.

Več pozornosti bomo posvetili tudi nekaterim investicijam zunaj naše republike.

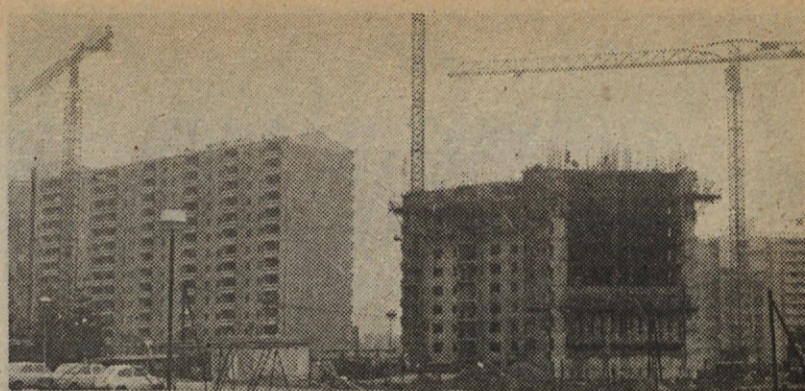
Franc Zupančič

Največ zaslug za nov dom samskih stanovanj v Fužinah, ki bo vseljen do konca leta, ima tozđ GE Ljubljana-okolica

Pred združitvijo treh tozdov v enega

Nova stanovanjska soseska Fužine

30. jubilej tozda Ljubljana-okolica

30-letnico je dočakal tozđ GE Ljubljana-okolica tik pred združitvijo s tozđ doma GE Ljubljana in Železokrivnico. Zato je toliko bolj pomembno v kratkem zapisati dosedanje zgodovino tozda, saj bomo že od prihodnjega leta pisali zgodovino združenega tozda Gradbena operativa Ljubljana.

Pred tridesetimi leti je bil Gradis delovna organizacija z organizacijskimi enotami po vsej Sloveniji, imenovala pa so se gradbišča. Takratna gradbišča, kot na primer Vuzenica, Kidričevo, Ravne, Velenje, Celje in Šoštanj, Koper, Jesenice itd. so bila osnova za ustanovitev poslovnih enot, ki so se potem razvile v temeljne organizacije združenega dela.

V času po vojni je bilo eno izmed večjih gradbišč tudi gradbišče Litostroja, kjer je delalo več kot 1.000 gradisovcev. Kasneje je bil del gradbišča Litostroj premeščen v Zalog zaradi gradnje industrijskih tirov, hladilnice in Mesne industrije Zalog. To je bilo v jeseni 1954. leta. Tako je nastalo gradbišče Zalog, ki je potem spremenilo v poslovno enoto, leta 1973 pa v tozđ GE Ljubljana-okolica.

Prvi vodja in vnet zagovornik samostojnosti gradbišča Zalog je bil Tone Pogačnik z zvestimi sodelavci, kot so bili Ivan Ribič, Nada Sulič, Edo Pahor, Janez Plemelj in še nekateri drugi. Po njegovi smrti 1964. leta ga je nasledil Jože Zajc, ki je direktor tozda še danes.

Prvi objekti, ki jih je samostojno prevzelo gradbišče Zalog, so bili dobra referenca za pridobitev naslednjih del. Tako je bila npr. v gradbeni sezoni 1962. leta zgrajena Ljubljansko tovarno vozlišče, ki je predstavljalo prve zametke bodoče razširne postaje v Zalogu. V kratkem roku je bilo zgrajeno upravno poslopje in tovarna skladišča ter nekaj tirov. Velik obseg del, s številnimi objekti, ki so bili vsi zgrajeni v zelo kratkem roku, so bili velikega pomena za nadaljnji razvoj in rast enote Zalog. Gradnja tirnih prog se je nadaljevala še vrsto let, tako da je razširna postaja postopoma dobivala sedanjo velikost in pomen.

Enota Zalog je v prvih letih gradila večino objektov na obrobju Ljubljane. Tudi sedež in uprava enote sta bila v Zalogu. Od tod izvira

tudi kasnejše ime tozda Ljubljana-okolica, ali kot je hudomušno dejal eden izmed nekdanjih Gradisovih direktorjev — Vorstadt (predmestje).

To potrjujejo tudi gradbišča in objekti, ki so bili zgrajeni v šestdesetih letih. Naštejmo jih nekaj: opkarna Smodinec v Podutiku, Papirnica Vevče (preko vzdrževalnih del je enota Zalog prišla tudi do investicijske gradnje in zgradila halo za tapete, halo za premazni stroj, halo za 5. papirni stroj, kotlovnico), odprti olimpijski bazen Vevče, tovarno celuloze Medvode v Goričanih (kislinski stolpi, belinica peritna peč, skladišče perita, kanalizacija odporna proti kislinam), Julon itd.

Kakovost opravljenih del in spoštovanje rokov pri gradnji omenjenih objektov sta bili lastnosti, ki sta dajali enoti Zalog sloves solidnih izvajalcev in vse več investitorjev se je odločilo oddati delo prav Zalogu. Tako so delavci Zaloga začeli graditi objekte za Avtoobnovo, Emono, IMV, Iskro...

Zgrajen je bil celoten kompleks Avtoobnove ob Titovi cesti, kjer je bila postavljena hala s takrat največjim jeklenim razponom v Ljubljani; kasneje je ta primat prevzela Hala Tivoli.

Prvo skladišče za Emono ob Šmartinski cesti je bilo zgrajeno v rekordnem času dveh mesecev. Prav to dejstvo je pri investitorjih odločilno vplivalo v prid Zalogu, da je takrat uspel na natečaju in suvereno izločil ostala gradbena podjetja. Zalog je postal »hišni izvajalec« večine Emoninih kasnejših velikih investicij. Zalogu je bila direktno oddana gradnja hladilniškega kompleksa ob Šmartinski in tudi kasneje je Gradis gradil za Emono po vsej Sloveniji E-markete, hotele, poslovne stavbe in ostale objekte.

Takšnih uspehov enota v Zalogu prav gotovo ne bi dosegla če nebi k temu odlično pripomogla vrsta dobrih delavcev, ki so bili med seboj

prijatelji in sotovariši, in ki so bili pripravljeni žrtvovati in dajati vse od sebe za uspešno končanje prevzetih obveznosti. Takrat se je delalo dneve in noči. Velike napore in delo v težkih pogojih ter skromno gradbeno mehanizacijo so zmogli s pomočjo velike enotnosti in požrtvovalnosti. Tako se je kalila pripadnost enoti Zalog in Gradisu.

Da so bili pogoji dela včasih znatno težji, nam pove tudi podatek, da se je na gradbiščih do leta 1948. delalo normalno po 10 ur na dan, največkrat še več, ob sobotah pa 7 ur. Šele po letu 1948. je bil vpeljan 8-urni delovnik. Večina del je bila opravljenih ročno, saj je bilo mehanizacije zelo malo.

Kljub težkemu delu se starejši Gradisovci, med njimi so mnogi že upokojeni, radi spominjajo tistih časov. To je bilo obdobje velikega poleta, elana in želje po čimhitrejši obnovi porušene domovine, obdobje velikega pomanjkanja in težkega življenja, istočasno pa tudi obdobje prvih sindikalnih izletov, športnih iger, kulturnih manifestacij, uvajanja samoupravljanja itd.

Sredi šestdesetih let, v obdobju stagnacije, se je vodstvo enote odločilo izhod poiskati z vključitvijo v stanovanjsko gradnjo. Ob podpori takratne centrale (današnje DSSS) so pričeli graditi stanovanjsko sosesko Nove Jarše. Uspehi niso izostali. Delavci enote Zalog ter potem tozda GE Ljubljana-okolica so v Novih Jaršah zgradili čez 2.000 stanovanj.

Zelo pomembna gradbišča je imel tozđ GE Ljubljana-okolica tudi na Dolenjskem, kjer je pred desetimi leti začel graditi za novomeški IMV; tod gradi še danes. Bila je to gradnja največjih in najpomembnejših objektov za novo tovarno avtomobilov IMV.

V Šentjernejju je bila zgrajena tovarna potenciometrov za Iskro. Delo je bilo tako dobro opravljeno, da je Iskra potem tozdu GE Ljubljana-okolica zaupala gradnjo svojega kompleksa v Šiški (elektrooptika, mikroelektronika, avtomatika in feriti).

Tudi nagrajevanje je bilo pred dvajsetimi leti precej drugačno.

Osnova nagrajevanja je bila norma ali akord. Normativi so bili dobro postavljeni in so pridnim delavcem omogočali boljši zaslužek, z normami in akordi pa se je tudi lažje ločevalo pridne delavce od lenuhov.

Z leti je tozđ GE Ljubljana-okolica začel graditi vse več objektov tudi v Ljubljani in ne samo v okolici mesta. Tako je bil zgrajen prvi objekt za novo Lekovo tovarno v Šiški, SAP na Streliški ulici, Autocommerce, Mercatorjev oskrbovalni center na Slovenčevi ulici za Bežigradom, Intertrade in Veletekstil na Letališki, Tobačna tovarna na Viču ter moščanski zazidalni otok MP 278, kjer je bila zgrajena tudi Gradisova poslovna stavba za DSSS, Intervropa, poslovna stavba sozda Emona in tehnični center Ljubljanske banke. V okolici Ljubljane pa se je gradilo za Belinko, Tosamo Domžale in druge.

Od 1965. leta dalje so gradili Julon. Delavci tozda GE Ljubljana-okolica so zgradili tudi Železniški izobraževalni center v Šiški.

V 30. letih so v tozdu vzgojili vrsto dobrih strokovnjakov poklica ter inženirjev in tehnikov. Mladi strokovnjaki so se veliko naučili in pridobili izkušnje za poznejše delo. V tem tozdu je delalo veliko ljudi, ki so danes na najvišjih položajih v Gradisu in v nekaterih drugih delovnih organizacijah. Tisti najzvestejši, pa so še danes v tozdu.

V tozdu so od nekdaj imeli posluh za skupne Gradisove projekte. Pomagali so pri gradnji hotelov v Portorožu, sodelovali na gradbiščih v tujini, gradijo tudi v stanovanjski soseski v Fužinah itd.

Tudi v skrbi za standard-zaposlenih so prednjačili. Tozđ GE Ljubljana-okolica je bil iniciator gradnje samskih domov v Novih Jaršah med Gradisovimi tozdi pa so med prvimi za svoje delavce organizirali po dva brezplačna obroka dnevno.

Zdaj je tik pred vselitvijo nov Gradisov dom samskih stanovanj v Fužinah, ki so ga zgradili in v pretežni meri financirali prav delavci tozda GE Ljubljana-okolica.

Cveto Pavlin

Predaje objektov so vselej priložnost za oceno dosedanjega dela in pogovore o morebitnih novih delih. Tako je bilo tudi v Rušah ob zaključevanju te gradbene sezone. Na posnetku so (od leve proti desni) glavni direktor Tovarne dušika mag. Alojz Vrečko, inž. Jože Krepfl, direktor tozda Pomožne dejavnosti v tovarni in inž. Miro Primorac, vodja operative mariborskega Gradisa

Gradnja v Rušah

Tovarniški objekti in stanovanja

Z dosedanjim našim delom so zadovoljni

»Leto hitro mineva in ponovno smo skupaj na že tradicionalnem »likofu« z vami, dragi Gradisovci.« To so bile uvodne pozdravne besede, ki jih je izrekel na svečanosti v Rušah predstavnik Tovarne dušika v Rušah inž. Jože Krepfl, direktor tozda Pomožne dejavnosti.

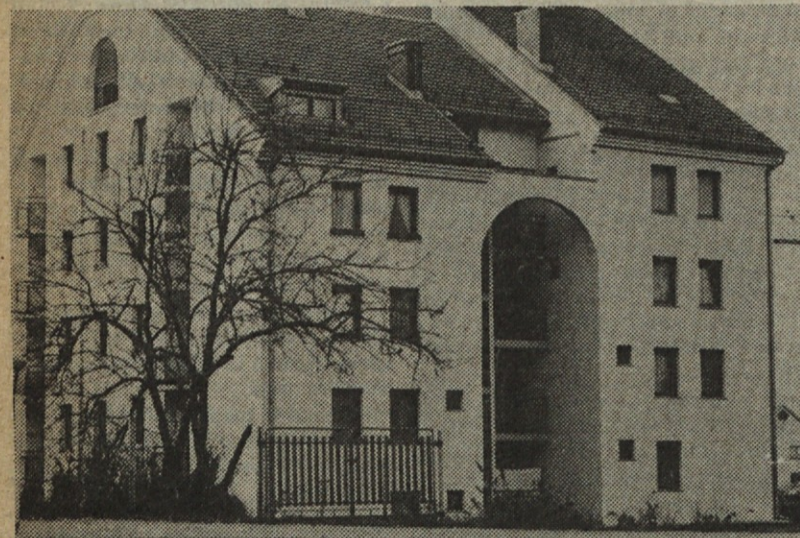
»Ko smo se pred leti odločili, da bomo konec leta proslavili skupne uspehe pri izgradnji tovarne in stanovanjske gradnje v Rušah, to ni bilo naključje — Gradis je tesno povezan z razvojem tovarne in našega kraja, saj nam pomagata uresničevati naše poslovne odločitve.

Od lanskega srečanja pa do danes smo uresničili veliko naših zamisli in skupaj smo lahko ponosni na dosežene rezultate. V tem času končujete oziroma ste končali nekaj pomembnih objektov v Rušah, izmed katerih naj omenim

le najvažnejše: novo zorišnico, nadomestno zorišnico, skladišče superfosfata, večnamensko halo predlegur, obrat disouja, temelje za silose glinice ter prizidek k mehanični delavnici. Vsakdo, ki se pripelje z mariborske strani, že od daleč vidi nove stolpiče, ki jih tudi gradi Gradis. Mi si tudi v bodoče želimo dobro sodelovati z vami, saj nam je to v obojestransko korist. V tovarni bomo gradbenike še potrebovali, zdaj pa mi dovolite, da se v imenu delavcev Tovarne dušika Ruše ter krajanov Ruš zahvalim za vaše delo in uspehe pri uresničevanju skupno zastavljenih načrtov.

Gradisovci smo v Rušah zasadili prvo lopato že takoj po vojni, od leta 1970 pa je to kraj, v katerem je našla delo večina delavcev našega mariborskega tozda GE.

Franjo Štromajer

Eden izmed že vseljenih stanovanjskih stolpičev v Rušah. V tem mesecu bo predan v uporabo tretji izmed petih stolpičev, prihodnje leto pa še preostala dva. Foto: F.Š.

TOZD GE Maribor za TAM

Tovarna kolesnih zavor v Ptuj

Naložba veljala 500 milijonov dinarjev

Tovarni avtomobilov v Mariboru ne bo več potrebno uvažati kolesnih zavor, še več, nekaj jih bodo celo izvažali.

Delavci mariborske gradbene enote Gradisa so v Ptuj zgradili novo tovarno kolesnih zavor z zmogljivostjo 100 tisoč zavor letno. Naložba je veljala 500 milijonov dinarjev, denar za gradnjo pa sta prispevala delovna organizacija TAM, ter bodoči tozd.

V novi tovarni bo zaposlenih 110 delavcev. To je ena največjih naložb mariborskega gospodarstva v ptuj-

ski občini.

Na svečani otvoritvi tovarne kolesnih zavor je govoril podpredsednik izvršnega sveta skupščine SRS Janez Bohorič in med drugim poudaril, da je novi proizvodni objekt pomembna pridobitev za zmanjšanje uvoza ter hkrati povečanje izvoza.

V tem obratu bodo našli zaposlitev tudi mladi kovinarji, ki se šolajo v ptujskem srednješolskem centru.

Slavili smo tudi delavci Gradisa, saj smo v Ptuj postavili še en objekt, ki je v ponos mestu in Gradisu.

TOZD Železokrivnica — 15 let

Čeprav sodi tozd Železokrivnica med najmlajše Gradisove tozde, je vendarle preteklo že 15 let od njene ustanovitve.

Danes je Železokrivnica eden izmed najsodobnejših obratov ter ima najmodernejšo tehnologijo za proizvodnjo armature, poleg tega pa računalniško vodeno pripravo proizvodnje in tudi obračun izdelane armature. Rezultat moderne tehnologije je tudi visoka fizična produktivnost, ki jo zasledimo že od leta 1972. Za 10 mesecev letošnjega leta znaša 9,33 ur živega dela za 1 tono armature. V letu 1973 je znašala produktivnost 16,4 ure na tono

Če na hitro preletimo podatke ugotovimo, da je nastala Centralna železokrivnica Ljubljana v letu 1969 z združitvijo železokrivcev GE Ljubljana in GE Ljubljana okolice. Obrat je takrat deloval v okviru centralne Gradisa. Z ustanovitvijo centralne železokrivnice se je dokončno prenesla izdelava armatur z gradbišč v specializiran obrat. Povečala se je kvaliteta krivljenja, produktivnost dela in na drugi strani so se zmanjšali proizvodni stroški. Železokrivci so dobili urejene delovne prostore, v katerih imajo boljše delovne pogoje. Takratna kapaciteta obrata okrog 6.000 ton letno pa je bila že v začetku premajhna. V Centralni železokrivnici so naročali armaturo skoraj vsi gradbeni tozdi Gradisa, razen GE Maribor.

Tekom let je bila v Železokrivnici izdelana armatura za vrsto objektov po Sloveniji in Jugoslaviji: CREINA v Kranju, Šošanj III. faza, hoteli v Portorožu, HE Srednja Drava, Šošanj IV. faza, objekti Ivanje selo, Unec, Ravbarkomanda na AC Postojna — Ljubljana, Koviotehna Celje obala za sipke tovore in kontejnerski terminal v Luki Koper, naselje Bernardin pri Portorožu.

V letu 1978 je bila izvršena tudi razširitev in modernizacija železo-

krivnice, ki ima sedaj kapaciteto 12.000 ton letno v eni delovni izmenici.

Po letu 1980 je kapaciteta obrata zasedena samo 50 odstotno zaradi znanega zmanjšanja obsega investicijske izgradnje in dejstva, da imajo skoraj vsi gradbeni tozdi svoje železokrivske obrate.

Tozd Železokrivnica išče nadaljnje možnosti delovanja in razvoja v okviru združenega tozda Gradisa operativna Ljubljana. Pričakujemo, da bo združeni tozd s svojimi velikimi delovnimi in finančnimi potenciali lažje pridobival dela tudi na največjih objektih tako v domovini kakor tudi v inozemstvu.

Tekoči rezultati poslovanja Železokrivnice v 10 mesecih so dokaj ugodni. Dohodek je že skoraj dosegel letno planirani dohodek (indeks 98), vrednost proizvodnje je za 19 odstotkov večja od planirane letno. Tudi akumulacija je za 29 odstotkov presegala letno planiranje. Dohodek na pogojno uro — D-ph je 196,45 napram planiranem 158,47, produktivnost je 2.642 napram planirani 1.866.

Poudarili bi še to, da v 9 mesecih nismo imeli nobenega delavca, ki bi imel manjši OD od zajamčenega.

Janez Kohn

Oglasili so se nam delavci iz Qurne

Dela se zaključujejo — srečno 1985

Več deset delavcev se vrne v domovino še ta mesec

V Gradisovem vestniku že kar lep čas ni bilo vesti o DE Qurna — če izvenamo prejšnjo številko, v kateri obveščata tudi druge, da nas po telexu proti seznanjate z aktualnimi dogodki ki se zgodijo v Gradisu in v domovini. Vendar to ne pomeni, da se tu nič zanimivega ne dogaja, da delo ne napreduje in tako naprej... Je že tako, da se človek k pisanju težje spravi kot pa h kakšnemu drugemu delu, čas pa hitro teče. Obljubili smo, da novoletna številka ne bo ostala brez prispevka o delovni enoti Qurna, zato v nadaljevanju medij nekoliko daljše besedilo, ki ga lahko uporabite kot članek. Pripišite tudi

Delavci iz Qurne pošiljamo vsem bralcem novoletne želje za zdravo, uspešno in kljub zaostrenim pogojem gospodarjenja SREČNO NOVO 1985. LETO!

Tudi tu nam čas hitro mineva, čeprav je res, da nam je daleč od doma marsikatera ura veliko daljša kot doma. Daljši so tudi tedni, meseci, predvsem pa tisti »šteti« dnevi pred odhodi na obisk ali dopust v domovino.

Ko se človek enkrat zažene v delo, je dan kar naenkrat mimo, podobno pa je tudi s tedni in meseci — če so seveda napolnjeni z delom. In ker tako je, bodo dela končana v roku, resda z malenkostnim popravkom, kaj bo iraški izvajalec dokončal verjetno signalizacijo do sredine februarja in bo otvoritev namesto 20. januarja 1985 nekoliko kasneje. Sicer pa bodo vsa obrobna dela, nekateri jih imenujejo tudi »kozmetična« končana v aprilu.

Če bi se zdaj vrnil v Qurno kdo izmed tistih delavcev, ki so bili tu celotne mesece ali prvo leto, bi imel kaj povedati. Opravljenih je bilo že nad milijon delovnih ur (!) za 9 mostov s skupno površino 16.000 kvadratnih metrov, od katerih meri najdaljši (čez strmo Evfrat) 440 metrov, najkrajši pa 20 metrov, za vsa obsežna zemeljska dela, za 9 kilometrov avtoceste, za številne priključke itd. Tu bi omenili še nekatere podatke.

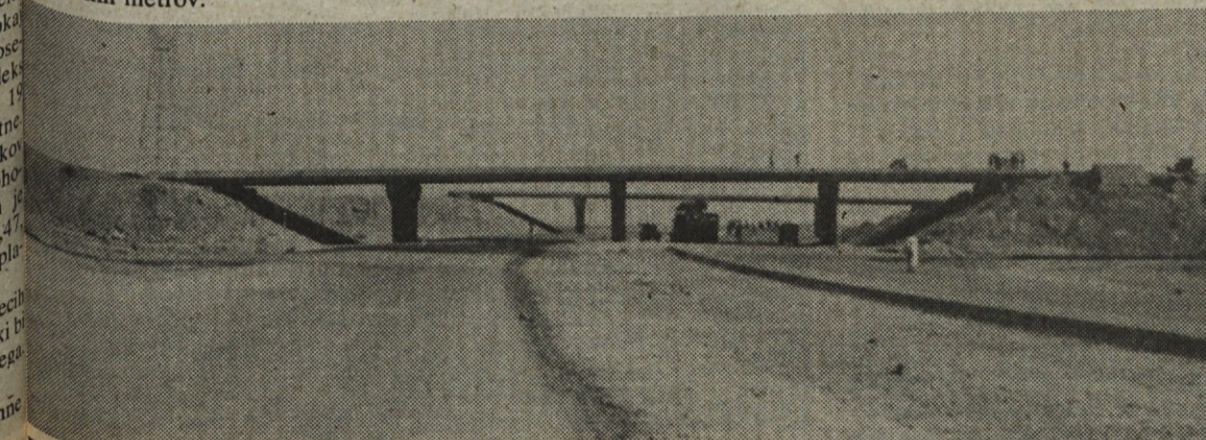
Vgradili smo 26 tisoč prostornin metrov betona, porabili za namene milijon in 700 tisoč kubičnih metrov zemlje, razrezali, skrivili, zvezali in nato z betonom zalili lepo veliko ton železa, skupna predvidena količina asfalta, ki naj bi ga vgradili, pa znaša okrog 75 tisoč prostorninskih metrov.

Še bi lahko naštevali, a so podatki te vrste lahko zgolj številke, ki pa nič ne povedo o uporabnosti, kakovosti opravljenih del, izgledu in podobno. Treba je vse to videti. Kar težko bi se bilo odločiti, ali je lepši videz podnevi, ko se odbijajo sončni žarki od asfalta in od kovinske ograje (zaščite mostov in priključkov), ko je tudi najboljše videti, kako lepo se moderni objekti vključujejo v peščeno okolje, ki ga krasi palme.

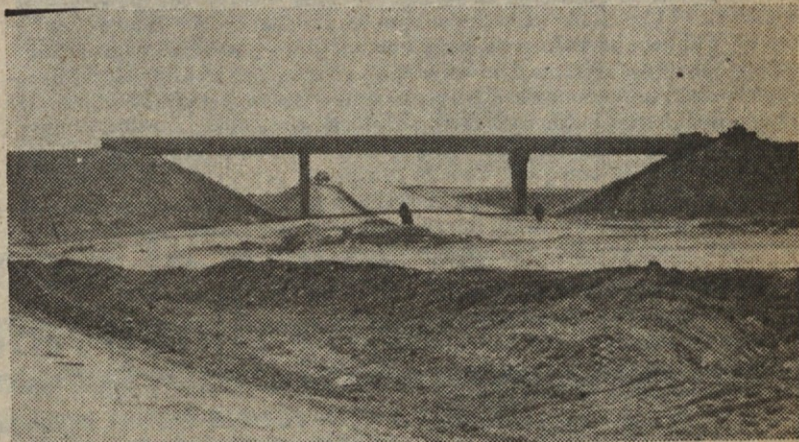
Spet drugim bi bila morda bolj všeč nočna razglednica, ko se prižgejo žarometi že postavljene razsvetljave in so linije mostov in priključkov izpostavljene. Ko vse to ogleduješ, kar pozabiš na številne težave, ki so spremljale naše delo: na dve evakuaciji, na probleme pri nabavi materialov in tako naprej.

Tudi v Qurni so mostovi zgrajeni po Gradisovi tehnologiji

Poleg mostov smo zgradili tudi cestne priključke

Eden od devetih objektov

Gramoza za betone, tampon in asfalt, je bilo porabljenega okrog 260 tisoč kubičnih metrov, vso to količino pa je bilo potrebno pripeljati iz 250 kilometrov oddaljenega kraja. Doma si kaj takšnega kar težko predstavljamo, tu pač ne gre drugače.

Vse težave so pozabljene, če le dobimo pravočasno časopise iz domovine, pisma od domačih ali prijateljev, kako steklenico piva v naši kantini Jurček in zvečer, ko se delo neha, kar ne moreš verjeti, da je fantom po celodnevni naporih ostalo

še toliko energije, da se večer za večerom na razsvetljenih igriščih vrstijo tekme v nogometu, odbojki, namiznem tenisu itd. Še posebej razburljivo je, ko organiziramo turnirje ali pa proslave v počastitev praznikov, kot smo jih za 1. maj, 4. julij in seveda tudi nedavno za 29. november. Navijači nimajo nikoli problemov, za koga navijati — ekipe se formirajo drugače, ne po tozdih, iz katerih so posamezniki prišli sem-kaj, kot je to navada v domovini.

Naj kot zanimivost omenim vrstni red ekip na nogometnem turnirju ob dnevu republike. Prvo je bilo moštvo Užičko kolo, sledijo pa Medžimurec, Asfalterji, Odpisani, 29. november in Lordi. Najboljši strelec je bil Hafiz Sačirović, imamo pa tudi najboljšega vratarja in celo najzvestejšemu navijaču smo dali priznanje. Povejmo še to, da smo po svečani razglasitvi rezultatov dolgo peli pesem Jugoslavija in obenem plesali kolo.

Za nekatere je bilo to morda že nekakšno slovo, saj se 18. decembra vrača v domovino več kot 60 delavcev. Vendar gre pri njih le za začasno slovo, saj se bomo pravgotovo še srečali na kakšnem gradbišču; naj si bo to v domovini ali pa spet v Iraku. Nekateri se sploh ne bi spoznali med seboj, če bi ne prišli sem, pa čeprav smo takorekoč vsi Gradisovci, le nekaj jih je iz Cestnega podjetja Maribor.

Tu so se stakla nova prijateljstva, ki ne bodo nikoli pozabljena in tudi izkušnje, ki smo si jih pridobili ne bodo nikoli pozabljene — s pridom jih bomo uporabili pri delu doma. In ko bomo spet prišli skupaj, bo kdo začel pesem »Jaz pa en'ga pr'jat'la imam«, pritegnili pa mu bodo tudi drugi: Stanko, Zvone, Rok, Tone, Edi, Leon, Gorazd, pa še en Stanko, Miran, Alija, Hajro, Jože in še kdo.

Jože Grobler,
Zvone Zemljič
DE Qurna

Gradis je bil med prvimi v Sloveniji s svojo banko

Deset let uspešnega dela Interne banke

Minilo je deset let odkar so se delavci Gradisa odločili za Interno banko kot obliko organiziranja finančne funkcije. Sami začetki priprav segajo že v leto 1973, vendar smatramo za dejanski začetek poslovanja Interne banke šele leto 1974 ko so bili za to podani pogoji. Z ustanovitvijo Interne banke leta 1974 kot ene prvih Internih bank v Sloveniji in v gradbeništvu nasploh in s sprejetjem pravil njenega delovanja smo v Gradisu pričeli z uresničevanjem z ustavo zahtevane samoupravne organiziranosti denarnih in finančnih tokov ter odnosov, katere jedro predstavlja načelo, da mora biti za vsaki tozdz zagotovljeno ločeno spremljanje denarnih sredstev. Sistem interno — bančnega poslovanja nam je omogočil, da smo to dosegli, čeprav so denarni tokovi navzven potekali preko skupnega žiro računa delovne organizacije tako, da je Interna banka začela voditi interne račune preko katerih smo izvajali in spremljali denarne tokove in združevanje sredstev.

Zavedajoč se potrebe, da povezovalno in vsklajevanje finančnega poslovanja na samoupravnih temeljih predstavlja tisti faktor, ki omogoča ohranitev finančne moči združenih tozdzov ter, da je prava pot za doseg tega cilja v ustreznem združevanju sredstev na skupnih usklajenih odločitvah, so tudi ustanovili Interno banko kot institucijo in inštrument tozdzov za izvajanje finančne funkcije združenega dela.

Na organiziranje finančnega poslovanja po bančnih načelih nas je takrat vodil še en pomemben razlog. Uspešno smo izpeljali preobrazbo na temeljne organizacije združenega dela po ustrezni razdelitvi sredstev, pravic in obveznosti v skladu z ustavnimi amandmaji. Pravzaprav za Gradis to ni bilo nič novega, saj so že pred amandmaji takratne poslovne enote samostojno odločale o razdelitvi dohodka, ki so ga ustvarile. Zato je bilo toliko bolj pomembno, da ob decentralizaciji sredstev, upravljanja in odgovornosti, vzporedno gradimo temelje sistema združenosti zaradi uresničevanja skupnih interesov in ciljev Gradisa kot celote v njegovih bodočih gospodarskih in še posebej razvojnih ciljih. Zato nam je prav sistem interno-bančnega poslovanja bistveno pomagal, saj je omogočil hitro in učinkovito zadovoljevanje finančnih interesov pri katerih so učinki združevanja vidni in izmerljivi.

18. julij bo dan Interne banke

Danes se težko odločimo kateri je tisti datum, ki bi ga uradno imenovali za začetek našega interno-bančnega poslovanja. Če se ozremo nazaj vidimo, da je potekalo nekako takole:

— 29. maja 1973 se je sestala v Analitsko-planski službi posebna skupina strokovnih delavcev, ki je določila vsebino in vrsti red nalog v zvezi z ustanavljanjem Interne banke v Gradisu,

— 5. septembra 1973 se je sestala strokovna skupina in obravnavala gradivo o uvajanju Interne banke v GIP Gradis, ki ga je pripravila Razvojno-organizacijska služba,

— 14. decembra 1973 je na seštanku gospodarsko-finančnih pomočnikov bila podana informacija sporazuma o združitvi tozdzov v GIP Gradis. Z več določbami je bilo sprejeto načelo, da se bodo za doseg skupnih ciljev in optimalnih rezultatov poslovanja združenih tozdzov, denarna sredstva koncentrirala na ravni delovne organizacije in da bo ustanovljena takomenovana Interna banka, ki naj izvaja finančno poslovanje vseh tozdzov v okviru Gradisa,

— razdelitev sredstev in virov sredstev je bila izvršena po stanju na dan 1. 1. 1973. Pozneje so sledili preseki po stanju 30. 9. 1973. Dokončna razdelitev pa se je opravila po zaključnem računu za leto 1973, ki je zajela tudi sredstva na žiro račun,

— 14. januarja 1974 je takratna gospodarsko-finančna služba izdala Začasna navodila za poslovanje Interne banke, katerih namen je bil, da se v razdobju od 1. januarja 1974 do sprejetja poslovnika Interne banke omogoči spremljanje denarnih sredstev po internih računih tozdzov,

— s 1. januarjem 1974 je Interna banka začela dejansko izvajati plačilni promet, tako eksterni kot interni, preko internih računov tozdzov in izstavljati interne dnevne izpiske,

— na zborih delavnih ljudi tozdzov, ki so se vršili v času od 19. junija do 17. julija 1974 so bili imenovani delegati tozdzov za odbor Interne banke, kot organ upravljanja interne banke,

— na seji DS Gradisa dne 18. julija 1974 so bila sprejeta pravila Interne banke, s katerimi je bila leta določena kot posebna samoupravna organizacija za izvajanje finančne funkcije, zato bomo ta datum v bodoče šteli za dan začetka poslovanja Interne banke.

Odločilno za nadaljni razvoj Gradisa na eni strani ter uspešnega obvladovanja finančne funkcije na drugi strani, je odločitev o načinu samoupravljanja v interno-bančnem sistemu. Že od vsega začetka, pa čeprav je bila tedaj še organiza-

cijsko del skupnih služb so z Interno banko upravljali in odločali o njem delu delavci vseh tozdzov preko svojih delegatov. Šele par let pozneje leta 1977 z izidom Zakona o temeljnih kreditnega in bančnega sistema je bilo izvajanje finančne funkcije v Interni banki zakonsko opredeljeno kot način samoupravnega obvladovanja finančnih tokov.

Tako je bila 12. maja 1978 v smislu Zakona Interna banka Gradis registrirana kot pravna oseba. Njeno delovanje je bilo od tega dne dalje določeno s samoupravnimi akti. Kot najvišji organ upravljanja Interne banke je bil zbor interne banke, izvršilna organa pa poslovni in kreditni odbor. Delavci, ki opravljajo v Interni banki strokovna in administrativna dela oblikujejo delovno skupnost interne banke. Razmerja med delovno skupnostjo Interne banke in članicami so urejena s Samoupravnim sporazumom o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih. Prihodke Interne banke predstavljajo plačila za bančne storitve, obresti od kreditov in drugi prihodki, ki jih Interna banka ustvari s svojim poslovanjem v skladu s svojimi akti in veljavnimi predpisi. Z doseženimi prihodki pokriva stroške poslovanja in prispevek delovni skupnosti interne banke. Preostali del predstavlja skupni dohodek, ki se razdeli med članice Interne banke.

Pionirska pot ki smo jo naredili na področju interno-bančnega sistema nam je dala bogate izkušnje in s tem številne prednosti za obvladovanje naših problemov. Prav tako pa smo veliko prispevali k razvoju interno-bančnega poslovanja nasploh. Z nasveti in izkušnjami smo pomagali pri organiziranju številnih internih bank v Sloveniji kar je ustvarilo prijeteljske vezi in trdne temelje za sodelovanje z njimi.

Več kot 5 milijard dinarjev bilančne vsote

Restriktivni ukrepi denarno-kreditne politike in težka gospodarska situacija nasploh, zlasti pa še v gradbeništvu, se v končni fazi odražata tudi na likvidnosti naših temeljnih organizacij in povzročata probleme likvidnih sredstev, še bolj pa problem trajnih obratnih sredstev. Zato je ena od osnovnih in najvažnejših nalog interne banke zagotavljanje likvidnosti njenih članic in usposabljanje kreditne sposobnosti članic. Zagotovitev izplačil osebnih dohodkov in plačila obveznosti so pa tako vsakodnevna skrb delavcev Interne banke.

Eden od pomembnih pokazateljev rasti obsega delovanja Interne banke je vsekakor bilančna vsota. Zanimivo je, kako je rasla bilančna vsota od leta 1974 dalje in sicer:

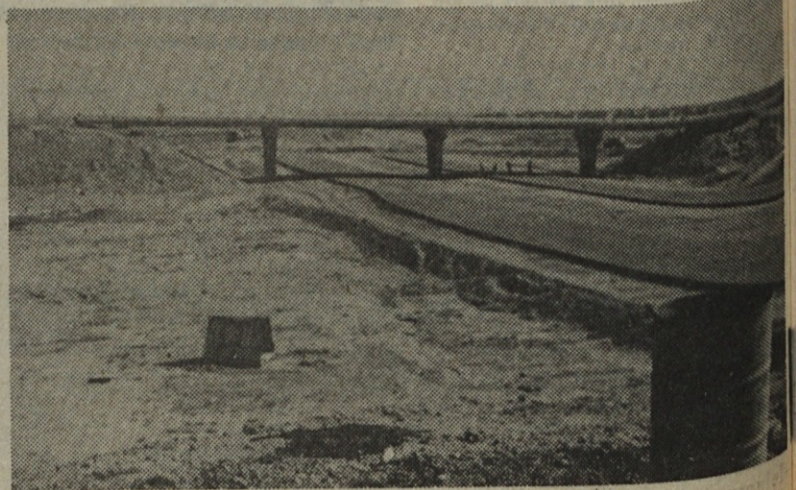
leta	bilančna vsota v milijonih dinarjev
1974	219
1975	263
1976	326
1977	268
1978	401
1979	645
1980	1.042
1981	1.723
1982	2.270
1983	5.031
1984 (30. sept)	

Če pa pogledamo vsebino bilančne vsote 30. septembra letos, vidimo da so v virih Interne banke udeležena sredstva članic takole:

— kratkoročno združena sredstva 3.268 milijonov din

— dolgoročno združena sredstva 929 milijonov din

— ostali viri 833 milijonov din
Izjemno rast bilančne vsote beležimo v letošnjem letu, saj znaša indeks v primerjavi z lanskim letom 221.

Večina tozdzov je kmalu spoznala prednost Interne banke

Stanovanjsko naselje Fužine

Polna angažiranost je pogoj za doseganje zastavljenih ciljev

Izhodiščne gradbene cene kvadratnega metra stanovanja v soseski Fužine so za več kot 20 odstotkov prenizke

Blíža se konec leta in to je čas, ko že pričnemo z ugotavljanjem uspešnosti poslovanja v tekočem letu in s pripravami ter načrti za prihodnje leto. Na osnovi rezultatov poslovanja v prvih devetih mesecih, ter predvidevanjih za zadnje tri mesece smo ugotovili, da so doseženi in pričakovani letošnji rezultati tozda GE Ljubljana z oziroma na težak gospodarski položaj v gradbeništvu zado voljivi.

V letošnjem letu smo precej povečali fizični obseg proizvodnje, saj so skoraj vsi primerjalni indeksi napram letu 1983 nadpovprečno visoki, kar nam je uspelo z maksimalnim angažiranjem vseh članov kolektiva. Naše največje in najzahtevnejše (rokovno) gradbišče v tekočem letu je bilo v Šentvidu pri Ljubljani, kjer smo in še gradimo »pokriti vkop oz. »galeriji«, ki je največji objekt na

novi avtocesti Naklo—Ljubljana. Vsa glavna dela smo izvršili do pogodbenega roka. V teku so samo še dela pri urejanju okolice in igrišč ter zaključna dela izven trase ceste.

Drugo naše največje gradbišče je v Fužinah, kjer skupno s tozdom GE Ljubljana-okolica ter SGP Pionir in SGP Grosuplje gradimo stanovanjsko sosesko. Trenutno imamo v gradnji tri stanovanjske bloke v katerih je preko 400 stanovanj.

Vendar pa bi bilo napačno če bi se zadovoljili s tem kar smo dosegli. Ob tako pomembnem jubileju je prav, da smo se ozrli nazaj in pregledali opravljeno delo, prav tako pomembne, če ne še bolj, pa so naloge ki nas čakajo v prihodnosti. Poleg izvajanja tekoče finančne politike zapisane v naših planskih dokumentih naj posebej poudarim le najpomembnejše naloge, katerim bomo morali posvečati vso pozornost v prihodnje in sicer:

- koncentraciji finančne moči Gradiša;
- izboljšanju strukture virov, predvsem politiki postopne zagotovitve trajnih virov obratnih sredstev;
- vsklajevanju denarnih in blagovnih tokov;
- razvijanju in izpopolnjevanju interno-bančnega sistema v skladu z zakonskimi določili in enotno finančno politiko Gradiša ter
- organiziranju finančnega inženiringa.

Na koncu bi želela poudariti, da vse kar smo dosegli, smo dosegli predvsem zaradi zaupanja in podpore članic delavcem interne banke. To zaupanje pa nam nalaga še večjo odgovornost do članic, odgovornost do našega dela, da bo vse tisto kar delamo ali predlagamo tudi resnično

v korist naših članic. Ker pa je finančna funkcija povezana z drugimi poslovnimi funkcijami v delovni organizaciji, od nabavne, kadrovske, proizvodne itd. do prodajne, opravlja svojo dejavnost včasih v nasprotju z interesi in hotenji drugih funkcij, ker se pri njenem izvajanju vedno konfrontirajo interesi, naloge in metode dela drugih funkcij. Tako ne bo odveč če ponovimo kar smo, točno pred desetimi leti zapisali v prvem aktu — Poslovniku odbora interne banke:

»Vendar pa moramo sprejeti načelo, da se ravno pri izvajanju finančne funkcije v medsebojnih odnosih, med posameznimi funkcijami le-ta pojavlja kot koordinator medsebojnih interesov in kot predstavnik interesov vseh tozdov. Zaradi tega bi se morali ob določenih pogojih interesi posameznih tozdov podrediti interesom delovne organizacije kot celote. Korist celote pa ni samo in vedno le izražena edino v rentabilnosti posameznih odločitev, ampak tudi v tem, da se zagotavljajo načela konsolidacije celotne delovne organizacije, ki se odraža v medsebojni solidarnosti in varnosti obstoja.«

Angela Kavčič

»Galerija« Šentvid je bila gradbeno končana v roku kljub vsem težavam

Na največje probleme pri tej gradnji pa smo naleteli pri oblikovanju in določanju prodajnih cen stanovanj, kajti različni administrativni ukrepi in posegi na področju družbene kontrole cen so povzročili, da so tako določene bazne gradbene cene za več kot 20 odstotkov prenizke.

Zaradi navedenih neskladij bo potrebna skupna akcija vseh udeležencev pri stanovanjski gradnji. Treba bo primerno ukrepati in doseči tak nivo cen, da nam bo omogočeno normalno poslovanje.

V letošnjem letu smo izvajali dela še na sledečih objektih:

- zaključna dela na Toplarni, v Ljubljani,
- razna dela na območju NE Krško,
- brv čez Ljubljano v Ljubljani,
- Mareda — turistično naselje pri Novigradu
- Onkološki institut v Ljubljani,
- Ploščad Borisa Kraigherja v Ljubljani,
- hale za Slovenijales in OLMO,
- Integral — temeljenje na PAB
- kolih
- zaklonišča ter še nekaj manjših del.

S svojimi delavci in strokovnimi kadri pa sodelujemo tudi na grad-

biščih v tujini in sicer v Frankfurtu, Iraku na P 202 D in Kuwaitu.

Ker je večina del na navedenih objektih v zaključni fazi, je naša glavna naloga, da si v sodelovanju s tozdom Inženiring pridobimo dovolj del za prihodnje leto.

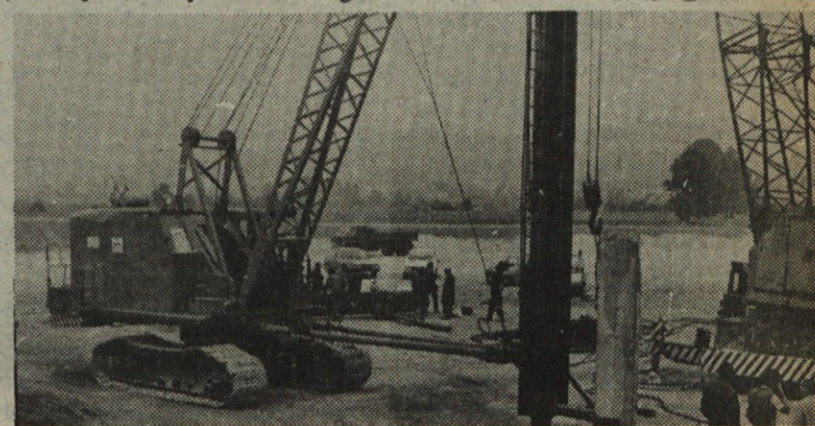
Zavedamo se, da je le polna — 100 odstotna angažiranost osnovni pogoj za doseganje zastavljenih ciljev v letu 1985.

Skušali si bomo pridobiti dela predvsem na energetskih, infrastrukturnih, večjih industrijskih in stanovanjskih objektih za kar smo najbolj usposobljeni. To je tudi v skladu z dolgoročno usmeritvijo Gradiša.

V letu, ki se izteka smo bili skupaj s tozdom GE Ljubljana-okolica in tozdom Železokrivnica polno angažirani pri pripravah in usklajevanju različnih izhodišč, katere je bilo treba pripraviti še pred obravnavami na zborih in referendumu, ki naj bi odločal o enakopravnosti združitvi v nov tozd Gradbena operativa Ljubljana.

Želja vseh nas, ki smo sodelovali v pripravah za združitve je, da vloženi trud in porabljeni čas ni bil vложен zaman in da bomo čez leto dni lahko ugotavljali in analizirali dosežene rezultate za leto 1985 že za enotni tozd Gradbena operativa Ljubljana.

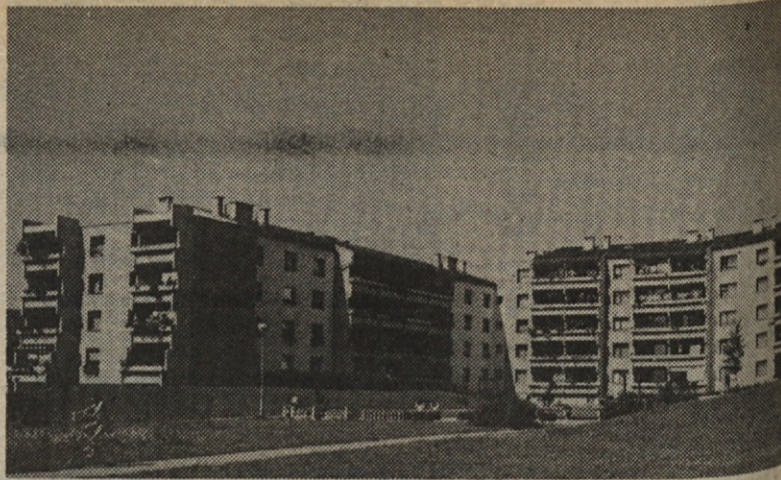
/ Jože Ločnikar

Stanovanjsko naselje Gradisovih montažnih hiš v Novem Pazarju. Projektant Mirko Kajzelj, dipl. inž. arh.

Stanovanjsko naselje Pobrežje v Mariboru. Projektant Toša Kitek, dipl. inž. arh. in statik Ida Markun, dipl. gr. inž.

TOZD Biro za projektiranje Ljubljana

Moč je v komplementarnih povezavah

Zaznavamo tu in tam, zdaj že pogosteje, skoraj vsiljivo, neizbežno, kako se nekeje v bližini nas zarisujejo obrisi novega načina življenja, bodoče družbe informatike. Soodvisnost ali medsebojna prepletenost postojata usodni. Iščeemo se, hočemo se združiti. A se včasih zgodi nasprotno, da nas gola volja, brez zadostne vsebinske polnosti, še bolj razdruži kakor poveže. Kako torej naprej in vstřic z drugimi, ki so pametni, ker veliko vedo?

Vemo po kolikšnih prevdarkih pride dobra poteza, če smo pri šahu. Tudi projektanti izločamo manj posrečene kombinacije toliko časa, dokler ni doseženo zadovoljivo ravnotežje. Pač delo izvedencev in poznavalcev, bi rekli, če bi kombinatorika bila vse. A ni!

Preden bolje razjasnimo nakazano eksistenco, se bežno ozrimo na iztekajoče se leto.

Leto 1984 zaključujemo v Biroju za projektiranje Ljubljana zadovoljivo. Za nami je nekaj zahtevnih in težko pridobljenih projektov. Dogovorjena je poslovna stavba ZRMK v Ljubljani pod projektnim vodstvom arhitekta Tomaža Medveščka in statika Mitje Kilarja, v gradnji je poslovno oskrbovalni cen-

ter Semenarne v Ljubljani arhitekta Boštjana Kolenc s sodelavci, v zaključni fazi so izvedbeni projekti za tiskarno Gorenjskega tiska v Kranju pod vodstvom arhitekta Mladena Marinčiča.

Preko uspešnih natečajev so končani projekti za telovadnico srednješolskega centra v Ptuj arhitekta Tomaža Medveščka in statika Igorja Janežiča, prav tako projekti za del stanovanjskega naselja na Dolgem Polju v Celju arhitektov Silva Zavrtanika in Brede Krč ter statikov Franca Adamiča in Ide Markun.

Uspešno smo sodelovali z našimi stalnimi investitorji kot so Sladkogorska tovarna — Sladki vrh in Železarna Ravne s projektantom Francetom Lesarjem in statikom Dra-

gom Dolencem, s Papirnico Vevče in Jelovico v Škofji Loki z nosilcem nalog Osvinom Novakom, s Steklarno in Tovarno Kemičnih izdelkov v Hrastniku s projektantom Ivom Lebnom ter še z ostalimi investitorji.

Projektantsko umirjeno se nadaljuje gradnja stanovanjskega naselja Fužine v Ljubljani. Najbolj intenzivne pa so priprave na številne izvedbene projekte nove jeklarne na Jesenicah pod vodstvom koordinatorja Iva Jeršana.

Pri tem svojem delu spoznavamo, da je absolutnega avtorstva — čeprav ga nekateri odlični posamezniki še zmorejo — vedno manj. Projekti postajajo obsežni, uspeh tiči v dobro vpeljanem skupinskem delu. Enako velja za gradbišča: projektanti nimajo nobenih težav na tistih gradbiščih, kjer delujejo strokovno kompletne ekipe.

Še nekaj je, kar radi povdarjamo: to, da smo profesionalci ali mojstri svoje stroke. Le kako, saj vseskozi nekoliko zaostajamo, pa četudi ne

več kot za pet ali deset let. Profesionalizem je za posameznika dosežen na razmeroma ozkem področju znanja, zaradi njegove učinkovite produktivnosti ga tudi nad vse spoštujemo.

Na tem mestu priznavamo, da se naše raziskovalne naloge, ki jih opravljamo v okviru Raziskovalne enote Gradisa, počasi uresničujejo. Delo na teh nalogah je zahtevno, neredko pa tudi časovno in finančno omejeno. Posebna pozornost velja razvoju GMH — Gradisove montažne hiše, že prikazane v nešteti variantah, pod vodstvom projektantske skupine arhitekta Mirka Kajzelja in v tesnem sodelovanju z našim tozdom LIO Škofja Loka, v novjšem času tudi s tozdom OGP v Ljubljani.

Veseli smo in naša zahvala velja tistim tozdom, s katerimi že dolga leta stalno sodelujemo, predvsem z LIO Škofja Loka, z GE v Celju, z GE v Ravnah na Koroškem ter z GE Ljubljana-okolica.

Če se vrnemo k naši iztočnici, kje smo, kaj zmoremo, kaj bo jutri z nami, bi povzeli že dovolj znano zakonitost kritične mase: posrečeno sestavljene skupine izvedencev, v katerih se posamezna znanja med seboj dopolnjujejo, v katerih se nenehno pretakajo nova spoznanja po najhitrejših poteh sodobne informatike, skupine ki se po potrebi organizacijsko brez težav sestavljajo za izvedbo posameznih zahtevnih nalog, le take skupine so v svojem skupinskem delu učinkovite, produktivne, uspešne, močne med močnimi. Tako naj bi se razpletala svobodna delitev intelektualnega dela med tozdi, zlasti med Inženiringom in projektivo.

Bodoče proizvodne verige, ne mislimo proizvodnih verižic, bodo trdno sklenjene s pomočjo zavestno gojene kadrovske komplementarnosti: zato vso skrb mladim.

Simon Fišer

Poslovna zgradba ZRMK v Ljubljani je bila tudi sprojektirana v Biroju za projektiranje Ljubljana. Projektant Tomaž Medvešek, dipl. inž. arh., statik Mitja Kilar, dipl. gr. inž.

Enotni lahko dosežemo dobre rezultate

Še večji izvoz na tuja tržišča in začetek proizvodnje malega finišerja

Ko se izteka leto 1984, je nujno, da delamo za to obdobje tudi zaključke, tako o rezultatih poslovanja kot o problematiki, katera nas je spremljala skozi letošnje leto. Poslovanje v stabilizacijskem letu 1984 je bilo za tozdr Kovinski obrati Maribor izredno težavno. Smo proizvajalci gradbene mehanizacije predvsem za cestogradnje, ta investicijska dejavnost pa je v Jugoslaviji skozi zadnja leta v upadanju tako, da je prodaja naših proizvodov izredno težka pa tudi pogoji prodaje večkrat izredno kruti.

V obrtniški dejavnosti, s katero opravljamo ključavničarska in krovsko-kleparska dela, predvsem v okviru Gradisa tudi ni dovolj uspešna. Dela za te dejavnosti izredno težko pridobimo pa čeprav vemo, da bi bilo to gospodarno, saj bi sredstva ostala v taki ali drugačni obliki v Gradisu. Kljub takemu položaju pa lahko rečemo, da smo bili uspešni pri prodaji naših strojev širom po Jugoslaviji.

Tako smo v letošnjem letu prodali:

- 12 finišerjev
- 10 strojev za reciklažo
- 40 raznih mešalnikov
- 2 asfaltni bazi
- 4 stroje za horizontalno signalizacijo

Pri obrtniški dejavnosti pa smo v glavnem delali na nekaterih objektih Gradisa v Mariboru, Celju, Solkanu, Žirovskem vrhu itd. Kot je bilo že povedano bi teh storitev lahko bilo več, saj bomo v celotnem prihodku za letošnje leto le 20 odstotkov storitev opravili za Gradis. Tako nizek odstotek storitev za Gradis nismo imeli še nikoli do sedaj.

Naše zmogljivosti v letošnjem letu niso bile v popolnosti zasedene. Izračuni kažejo, da bi le z manjšimi napori bili sposobni ustvariti za 10 do 15 odstotkov večji celotni prihodek, s tem bi pa bili tudi naši rezultati bistveno boljši.

V letu 1984 smo začeli intenzivneje obdelovati zunanji trg. Tako smo v mesecu marcu podpisali kooperacijsko pogodbo z zapadnonemško firmo MBU od katere si v bodočnosti mnogo obetamo. Tako smo s pomočjo tega partnerja v letošnjem letu izdelali novi proizvod — stroj za reciklažo asfalta in 14 teh strojev tudi izvozili v ZR Nemčijo, v letu 1985 pa bo to število preseženo. Ta pogodba nam omogoča tudi uvoz določenih strojev, katere bi prodajali na jugoslovanskem trgu, s tem pa bi razširili ponudbo in naš proizvodni program.

S pomočjo tozdr Inženiring smo obdelali trg v Čehoslovaški in prepričani smo, da bo prav leto 1985 tisto, v katerem bomo začeli izvažati tudi v to državo. Zavedamo se, da so in še bodo napori za osvajanje zunanjih trgov veliki, vemo pa tudi, da ob restrikcijah na jugoslovanskem trgu ne moremo doseči dobrih poslovnih rezultatov. Naši napori bodo tudi v bodoče morali biti usmerjeni v izvoz.

Naš cilj je, da v bodočih letih dosežemo 20 odstotkov izvoza v celotnem prihodku tozdr, ker nam le to garantira naš razvoj, solidne osebne dohodke in dvig družbenega standarda delavcev.

Naša prizadevanja v prihodnjem letu bodo tako usmerjena predvsem na sledeča področja:

- intenzivna obdelava domačega trga
- velik napor za dvig kvalitete, predvsem proizvodov za izvoz
- doseči čim večji izvoz, tako na zahod kot vzhod
- zaustaviti zniževanje realnih OD, izboljšati nagrajevanje po delu

- vlaganje v družbeni standard
- osvojitve proizvodnje malega finišerja

Poleg naštetih nalog nas v letu 1985 čaka še mnogo dela pri odpravljanju sedanjih slabosti, katere nam zmanjšujejo naša prizadevanja za boljšim poslovanjem.

Naša pričakovanja in obveznosti za leto 1985 leto so torej velika in

številna, uspeli pa bomo le tedaj, če bomo znali mobilizirati vse znanje in moč Gradisa.

Ravno tako pa moramo tudi v tozdr usmeriti vso energijo v reševanje problemov, kateri so nas spremljali v letu 1984. Menimo, da bo leto 1985 težko, vendar enotni lahko dosežemo solidne rezultate.

Rajko Purnat

Nelojalna konkurenca znižuje cene pod vsako realno mejo

Reference, pridobljene pri izgradnji Luke Koper so naša velika vrednota

Leto, ki se je tako rekoč izteklo je bilo v mnogočem leto izjemnih naporov gradbenikov, da se prilagodijo stabilizacijskim pogojem gospodarjenja. Kljub temu je tozdr GE Koper uspešno premagoval družbene in lastne težave in investitorjem predal v uporabo veliko objektov.

Največji med njimi je bil terminal za premog v Luki Koper, katerega smo zgradili v rekordno kratkem času. V tem letu smo gradili tudi Centralno čistilno napravo za meso Koper, industrijske hale in več drugih objektov. Izven območja Kopra smo gradili nautični center Pula in Umag ter stanovanjsko naselje v Maredi.

Vsi objekti niso pokazali najboljših rezultatov, posebno pa ne tisti, kateri so bili pridobljeni pri takih investitorjih, ki so se obnašali neposlovno in oddali dela, ki niso bila v skladu z veljavnimi predpisi. Velika nelojalna konkurenca izvajalcev je omogočila investitorjem, da so zniževali ceno pod vsako realno mejo. To vsesplošno neposlovno obnašanje investitorjev se vse bolj izraža posebno v tem času gospodarske stabilizacije, ko so se investicije zelo skrcile.

Plan za leto 1985 se že pripravlja pa čeprav še niso znana vsa izhodišča za gospodarjenje v letu 1985. Ker smo na neugodna presenečenja že navajeni nas pretirano ne vznemirjajo, zato se prihodnjega leta tudi ne bojimo. Največjo realizacijo v prihodnjem letu pričakujemo v Luki Koper, saj smo nanjo nekako vezani. Luka Koper je v relativno hitrem tempu razvoja nudila možnosti razvoja tudi našega tozdr. Reference,

ki smo jih dobili pri izgradnji Luke Koper so naša velika vrednota. Oprema, posebno pa izurjenost kadrov in izučenih delavcev nam daje nove moči, da v Luki Koper napravimo še kak novi objekt in tako pomagamo pri razvoju pomorske usmerjenosti našega nacionalnega gospodarstva.

Odgovor na vprašanje, ali bo leto 1985 srečno novo leto vsekakor ni odvisno samo od nas samih. Navadno se okrog tega datuma sprejemajo ukrepi, ki naj bi vsaj delno prelomili dosedanje prakso, običajno v dobri veri, da bi odstranili pomanjkljivosti pa naj se to pozneje pokaže kot dobro ali slabo.

Po dolgih letih recesije sedaj najbrž vzhajajo novi gospodarski upi toda obenem obstajajo spomini na številne napačne prognoze in ugotovitve, da so vprašanja zdaj bolj zapletena in tveganja večja kot so bila v ne tako oddaljeni preteklosti.

Marijan Štefan

Marina Umag

KRONIKA 1984

JANUAR

Spet je leto naokoli,

avtor ta — kronist — je novi.
Vešč ni kot njegov predhodnik,
ki je zdajšnjemu bil vzornik.

Raport se z januarjem '84 začenja
— takrat smo bili vsi enakega mnenja:
Gradis se mora kadrovske okrepiti,
če hočemo vrsto problemov urediti.

Eno je žezlo Zupančič prevzel
— in v Inženiringu je nov veter zavel.
Za Frankfurt potrjen Lapajne je bil,
Gradis pa se je v ZRN še bolj utrdil.

Čprav pred časom so bile težave,
smo govorili tudi o prilivih iz Amare;
kar nam ni uspelo z delegacijo
se vsaj nekoliko popravlja z inflacijo.

Nalog kup smo se lotili,
če bomo več kot polovico naredili,
naš uspeh naj bi ne izostal.
Pa se je marsikdo svežnja ukrepov bal...

Obletnica Inženiringa bila je druga,
vendar se od obletnic ne živi.
Konkurenca agresivna je in huda —
kaj vse ne nudi; sedaj smo na potezi mi!

FEBRUAR

Novi kandidati so nam zagotavljali,
da bodo funkcije v redu opravljali.
Ker pa volitive niso kar tako,
so vse postopke vodile DPO.

O Josipdolu smo pošteno rekli:
Ne želimo, da bi se bili oboji opekli!
Želje so eno — drugo pa tisto,
kar je za združitev bistvo.

V Mežici, na tamkajšnjih belih strminah,
smo med seboj se pomerili v smučarskih veščinah.
In čeprav so Tončka v KPO dali,
so smučarji iz Raven vseeno zmagovali.

Od kar poznamo z Bytostavci izmenjavo,
se zanimamo tudi za tamkajšnjo zimsko naravo.
Izlet je bil — smučanja pa bolj malo,
zato pa je več časa za ogleda in zabavo ostalo.

MAREC

Lepo so marca naši vrli »strokovnjaki« se menili,
da bodo v Ljubljani problem prehrane uredili.
Ko so vsa že dolgo znana dejstva odkrili,
so rešitev problema spet odložili.

Emona in Gradis naj bi sredstva združila
in skupaj zmogljivejši računalnik kupila.
Delavski svet je sprejel sklep brez dileme —
bodoči razvoj res ni možen brez računalniške
opreme.

Terenski dodatki in nadomestila
se še priznavajo ne glede na pravila.
Od tozda do tozda se vsota tako razlikuje,
da potem delavska kontrola posreduje.

Osnutek panožnega sporazuma imamo v
razpravi,
ki pa se pri nas kar hitro opravi.
V bodoče naj bi imeli dela in naloge,
to pa pomeni, da bo treba opustiti delokroge.

APRIL

Že april potrkal je na vrata,
ko so sledili si obiski iz Nigerije, Češke in Iraka.
Čeprav se mednarodne delegacije kar vrstijo,
bi si želeli od njih znatno več kot »Adijo!«.

Ej'ga! V informativnem oddelku smo novega
novinarja dobili,
da bi informativne naloge lažje izpolnili.
V DS Gradiša smo za predsednika Božiča izvolili,
za njegovega namestnika pa Kepica potrdili.

Ljubljana bo nov samski dom dobila.
Gradi se v soseski Fužine,
kjer pri gradnji ni opaziti brzine.
Le zakaj za skupno streho najtežje odpiramo
skrin'e?

IMV je nova sredstva pričakoval,
tozd Lj.-okolica pa pospešeno z deli nadaljeval.
Tudi to, kar smo manj razvitim obljubili,
smo v Bijelem Polju in drugje izpolnili.

MAJ

Mladi že leta praznujejo mesec mladosti,
v Gradisu pa je Kirbus prevzel predsedniške
dolžnosti.

Mladina na BVGP sodeluje,
Tam pa se bratstvo in enotnost kuje.

JUNIJ

V začetku junija smo se, kot smo brali,
DPO-ji na posvetu v Ankaranu zbrali.
CK ZKS in republiški sindikat,
sta dala srečanju še poseben pečat.

Skupne službe so direktorja zgubile,
s tem pa so se mnoge akcije razvojenile.
Brezova metla ni dolgo vzdržala;
prehuda bremena so jo dajala.

EGS na Bledu je razpravljal,
Gradis pa je ob tej priložnosti svoj video razstavljal.
Terminal za razsute tovore v Luki so naši zgradili,
s stališča EPP pa drugi v svoj prid obrnili.

Mladina naša je odšla v brigado,
Sava '84 pa nikomur izmed brigadirjev v pozabo.
Športniki so letni ŠIG osvojili
in nam po devetih letih velik kristalni pokal
priborili.

JULIJ IN AVGUST

Dva meseca — to sta julij in avgust,
smo običajno vsi hiteli na dopust.
Letos je bilo drugače,
odvisno od obsega del in plače.

Enega uspeha še ne gre prezreti:
nared so bili turistični objekti!
Mareda, marini Umag in Rovinj;
oh, kako močan je turistični skomin!

Lotili smo se nagrajevanja,
metodi REFA pa namenili še nekaj spanja.
Ustoličili smo razrede
obenem pa dopustili pri PMS metodi nereda.

SEPTEMBER

Ampak po dopustih nas je spet čakalo dosti dela.
Organizacija TEGRE je veliko časa vzela,
tam je Gradisova prva violina pela,
finančna sredstva pa so nam iz žepov polzela.

V Brnu je imel Gradis uspešno predstavo,
ekspoziti pa, kot kaže, slabšo prodajo.
Doma, primerno naši moči, smo imeli dvojno
otvoritev: RUŽV in HE Solkan na Soči.

Celoten naš Gradis, v svetu dobro stoji.
Revija NER (New Engineering Record) ga med
200 uvrsti.
V domači logih pa medtem cveti kultura;
o ustvarjanju gradbenih delavcev vsako leto izide
brošura!

OKTOBER

Eden izmed sklepov v mesecu oktobru je izzval
precej debat:
Na Pohorje naj bi za 1.500 din na dan šli letovat.
Cena je visoka ker so skladi omejeni,
to pa ne pomeni, da gostje niso zaželeni.

Matija Maček je na obisk prišel,
izmenjal mnenja z vodstvom in spet šel.
Pokazali smo mu tudi Mavčiče in Fužine,
s Kržanom pa sta obujala spomine.

Graditi smo začeli servis Volvo in Jeklarno,
prodali kupcu še eno betonarno,
v Črnem kalu (v kamnolomu) so 25-letnico slavili
in še vrsto stvari bi lahko omenili.

Reizultate devetmesečnega dela smo na svetlo dali
in o delitvi res veliko razpravljali.
Investitorji še kar naprej zahtevajo kredite,
neoziraje se na Gradis, ki ima svoje limite.

Ali bi bilo mogoče, da bi v bodoče
prekinili s prakso, da vsak tozda dela kar hoče?
Naj bo na konferenci direktorjev še tako vroče,
obveljati mora kar GRADIS hoče!

NOVEMBER

Dvig zajamčenih OD kar terja,
da čimprej uskladimo relativna razmerja.
Tudi Gradisove nagrade letos že smo podelili,
za kar so se nagrajenci s ponosom zahvalili.

Informacije, ki smo jih dolgo pričakovali,
smo mislili, da nam bodo na konferenci o P 202-D
podali.

Različna so bila naša stališča,
čeprav smo imeli skupna izhodišča.

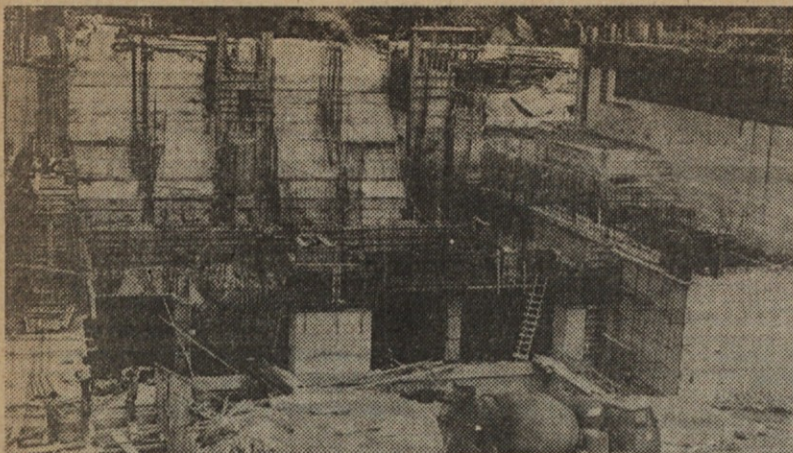
DECEMBER

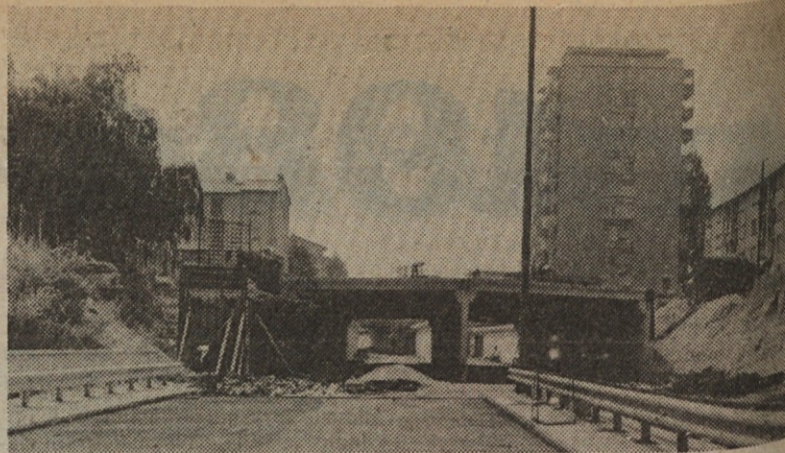
Samo to bi še dodali,
da bodo trije tozdi ta mesec o ohceti glasovali.
SREČNO GRADIS! Pa brez zamere,
želeli smo samo prikazati razmere.

Akrostih tega pisanja
naj vas spomni na praznovanja.
Gradis naj bo v prihodnjem letu
kot 40-letnik v polnem razcvetu!

HE Mavčiče

Hitra cesta skozi Maribor

Načrtovana proizvodnja bo v Nizkih gradnjah znatno presežena

V prihodnje bo osnovna dejavnost ostala nespremenjena — zato večji poudarek razvoju in novim tehničnim rešitvam

Temeljna organizacija GE Nizke gradnje Maribor, je bila letos v svoji osnovni dejavnosti, gradnji energetskih in prometnih objektov, nadpovprečno angažirana in pričakujemo do konca leta 1984 znatno realno presega-
nje načrtovane proizvodnje.

Najpomembnejši objekt, ki je bil končan in predan v obratovanje po petih letih gradnje, je hidroelektrarna Solkan. Glavna gradbena dela smo zaključili že pred letom dni. Čeprav ta objekt ni takšnega velikostnega reda kot smo jih doslej gradili na Dravi, pa je terjal zaradi svojih posebnosti kot so: lokacijska utesnjenost v ozki dolini Soče med dvema prometnicama, kraški teren in izrazito hudourniški značaj reke Soče, obilo tehničnega znanja in operativne sposobnosti za uspešno gradnjo.

Z gradnjo hidroelektrarne Mavčiče je dosežena kontinuiteta tovrstnih del obenem pa je to tudi naše največje gradbišče, kjer so dela v polnem razmahu. V prvi polovici leta so zaradi objektivnih težav pri izkopu gradbene jame nastale nepričakovane zamude, ki pa smo jih uspeli z velikimi naporji in prizadevanji vseh sodelujočih zmanjšati.

Hidroelektrarna Mavčiče bo tudi v letu 1985 naše osrednje gradbišče.

V naslednjem srednjeročnem obdobju pa pričakujemo, da bomo kot specializirani izvajalci hidroenergetskih objektov uspešno uporabili dosedanje izkušnje pri gradnji verige elektrarn na Savi in Muri.

Večje delo v drugi polovici leta 1984 vsekakor predstavlja izgradnja druge etape hitre ceste skozi Maribor, ki jo izvajamo skupaj z izvajalci cestnih in komunalnih del. V prvi polovici leta 1985 je predviden zaključek del na drugi etapi, proti koncu leta pa začetek izgradnje tretje etape hitre ceste skozi Maribor.

Razen tega smo v letošnjem letu gradili ali sodelovali pri gradnji več premostitvenih objektov in to: skupaj z GE Jesenice smo zgradili most

čez Kokro na Gorenjski avtocesti, sodelovali z GE Ljubljana pri gradnji pokritega vkopa v Šentvidu pri Ljubljani, skupaj z GE Celje zgradili nov most čez Savinjo v Laškem.

Precejšen del naše dejavnosti so predstavljale tudi sanacije premostitvenih in energetskih objektov.

V tujini so bila v letu 1984 vsa naša delovna prizadevanja usmerjena v realizacijo in dokončanje projekta Qurna v Iraku, katerega nosi-

lec del je naša temeljna organizacija. Izgradnja tega projekta, ki obsega 9 km avtoceste in sledeče objekte: glavni dvojni most preko Eufrata, štiri nove nadvoze s priključki ter štiri manjše mostove, se je pričela v letu 1982.

Delež opravljenih del pa je samo v letu 1984 znašal okrog 50 odstotkov celotnega projekta, povprečno število delavcev naše temeljne organizacije na gradbišču je bilo preko 50 odstotkov vseh zaposlenih.

Kljub težavam, ki nastopajo posebej na tem področju, končujemo ta obsežni projekt kvalitetno v

splošno zadovoljstvo investitorja in nadzornih organov.

V prihodnjem srednjeročnem obdobju bo ostala osnovna dejavnost naše temeljne organizacije nespremenjena, večji poudarek pa bo dan razvijanju novih tehničnih rešitev ter sanacijskih in rekonstrukcijskih postopkov za prometne in energetske objekte.

Prav tako bodo ostala usmerjena naša prizadevanja v okviru delovne organizacije za pridobitev novih del doma in v tujini na istovrstnih objektih kot doslej.

Andrej Jež

III. razširjena konferenca o projektu P 202-D v Iraku

Projekt se zaključuje — analize dela, še niso

SCT, Gradis, Primorje, Konstruktor, IMP in drugi opravili

Do sklica III. razširjene konference o projektu P 202-D je prišlo nekako mesec dni pred dokončanjem vseh del, ki jih je nasproti iraškemu investitorju prevzel SDPR, izvedbeno pa prevzelo slovensko gradbeništvo.

Kot je bilo slišati na konferenci, je bil to največji projekt v zgodovini slovenskega gradbeništva v tujini. Na gradbiščih so delavci SCT, ki je tudi nosilec posla, GIP Gradis, Primorja iz Ajdovščine, mariborskega Konstruktorja ter IMP pri instalacijskih delih, opravili kar okrog 15 milijonov delovnih ur! Poleg že omenjenih, je z blagovnim izvozom, storitvami, obrtniškimi deli ali drugače sodelovalo okrog 100 jugoslovanskih organizacij združenega dela.

Najtežje je ta hip govoriti o vrednosti del, ki so bila opravljena ter o skupnem izkupičku. Vrednost projekta P 202-D vsekakor krepko presega pol milijarde ameriških dolarjev, saj samo člani omenjene grupacije skupaj beležimo nad 400 milijonov dolarjev realizacije.

Gornji podatki so le nekateri izmed mnogih, ki so bili iznešeni v dvorani hotela Kompas 23. novembra. Tako kot za dosedanji dve, je bilo tudi za tretjo konferenco veliko zanimanja, udeležili pa so se je

predvsem sekretarji osnovnih organizacij ZK, predsedniki osnovnih organizacij sindikata, predsedniki konferenc OOOZ, akcijskih konferenc OOOZK in koordinacijskih odborov ZSMS direktorji tozdev ter

OZD sodelujočih delovnih organizacij, predsedniki delavskih svetov, izmed vabljenih gostov pa le redki predstavniki republike, mest ali občin in novinarji, čeprav bi glede na zahtevnost projekta in pomen, ki ga ima za našo družbo, pričakovali številnejšo udeležbo prav med slednjimi.

Namen tega srečanja je bil, da se določene stvari objektivno povedo. Sklicatelji — SCT — so potem, ko je bil sprejet ustrezen sklep na koordinaciji DPO, za konferenco pripravili obsežna poročila. Podali so jih predsednik poslovnega odbora P 202-D Ivan Zidar — glavni direktor SGP SCT, direktor projekta v Iraku Janez Brodnik, ki je z namenom, da prisotne seznani z najnovejšimi po-

Biro za projektiranje Maribor je najmanjši tozd v Gradisu

Letos kljub vsem težavam zadovoljni

Tozd Biro za projektiranje Maribor je najmanjši tozd v delovni organizaciji GIP Gradis. Zaposluje 56 delavcev v enotah v Mariboru in Ljubljani. Naša dejavnost — projektiranje, je tesno povezana z dejavnostjo Gradisa. V vsem času od ustanovitve smo usmerjeni v projektiranje premostitvenih objektov, industrijskih objektov, energetskih objektov in tudi v razvojno dejavnost Gradisa.

Od skupnega števila zaposlenih je več kot polovica delavcev diplomantov visokih in višjih šol, kar daje dobro strokovno osnovo za izvajanje najzahtevnejših del na področju ožje specializacije — konstruktive.

V letošnjem letu smo bili angažirani 80 odstotkov za objekte, ki jih je gradil Gradis, ostalih 20 odstotkov nalog pa smo opravili za druge naročnike. Dokumentacija je bila izdelana za objekte, kjer je bilo delo pridobljeno za Gradis, precej dokumentacije pa smo izdelali po pogodbah z investitorjem, tako, da je bilo tudi izvajanje del kasneje ponujeno Gradisu. To je bilo izvedeno tako, da je bila v projektu upoštevana tehnologija Gradisa. V letošnjem letu smo sodelovali z vsemi tozdi v Gradisu, z nekaterimi res le občasno in s simboličnim deležem naše realizacije. Glavni partnerji pa so le tozdi OGP, GE Ljubljana in GE Nizke gradnje Maribor, s katerimi je povezano okrog 50 odstotkov naše realizacije v letu 1984.

Letošnji gospodarski načrt bomo uresničili tako kot smo predvideli in to kljub težavam, ki so nas spremljale skozi celo leto. Naš osnovni problem, podobno kot v gradbeništvu, je, kako si pridobiti dovolj dela.

V naši dejavnosti je zaradi predimenzioniziranih kapacitet, ki je posledica zastoja pri investicijskih vlaganjih, konkurenca izredno huda. Neodvisne projektantske organizacije poslujejo z nižjimi stroški kot mi, ki smo vključeni v DO Gradis, tako da zelo težko pridobivamo delo na tržišču. V tej situaciji se še bolj kot doslej usmerjamo v delo za Gradis.

V tej usmeritvi smo videli velike možnosti v tozdu Inženiring, ki naj bi pri pridobivanju del za gradbene tozde in obrate vključevali tudi projektante in s tem tudi oskrbel delo za projektantske kapacitete. Sedaj lahko ugotovimo, da so dosežani rezultati več kot skromni in upamo, da se bo v prihodnje položaj izboljšal.

V iztekaajočem letu smo projektirali in spremljali delo na nekaj objektih, ki so bili referenčnega pomena za GIP Gradis. Na prvem mestu bi omenil »pokrit vkop« oz. »galerijo« na AC Naklo — Ljubljana, kjer smo z dobrimi projektnimi rešitvami in sodelovanjem pri izvedbi dosegli lep uspeh. Ta je seveda v veliki meri tudi zasluga izvajalca GE Ljubljana in vodstva gradbišča.

S tozdom OGP, s katerim imamo pogodbeni odnos, ki temelji na dohodkovnem razmerju, smo letos tudi izredno sodelovali, saj se je prvič po letih upadanja količina izdelanih industrijskih hal dvigala. Za tozd GE Nizke gradnje Maribor smo izdelali nekaj projektov sanacij mostov, projekt mostu čez Kokro na AC Naklo — Ljubljana, montažno dvorano za HE Mavčice, itd.

V letošnjem letu smo zaključili v ZR Nemčiji delo pri firmi Ph. Holzmann, kjer smo v preteklih letih sodelovali pri projektiranju dveh večjih objektov za Irak in Saudovo Arabijo. Skupina, ki je do maja delala v ZR Nemčiji, je po prihodu domov izdelala izvedbene projekte za dve bolnici na Kreti. Nadaljnje sodelovanje s Ph. Holzmannom je odvisno od razmer v ZR Nemčiji, ki pa so podobne kot pri nas doma.

Ko ob zaključku leta delamo obračun, smo z našim delom kljub vsem težavam lahko zadovoljni, saj smo načrte ki smo si jih zastavili realizirali. Zaskrbljeni pa smo za prihodnost, saj je angažiranost po doslej sklenjenih pogodbah za leto 1985 dokaj nizka in nam zagotavlja delo le za prva dva meseca. Upamo, da si bomo s pomočjo vseh dejavnikov v Gradisu tudi v prihodnje uspeli zagotoviti dovolj dela. Seveda ne čakamo, da nam bo delo prišlo samo, ampak se zavedamo, da moramo za to poskrbeti v prvi vrsti mi sami in to s kvalitetnim delom, spoštovanjem rokov in ustrežno ceno.

Usmeritev našega biroja in načrti bodo tudi v prihodnje naravnani na sodelovanje z vsemi tozdi v Gradisu. To pa zahteva tudi delno prestrukturiranje naših kapacitet od čiste projektantske dejavnosti k reševanju tehnoloških problemov izvajanja. Projektant naj ne bi bil samo »projektant«, ampak tudi svetovalec vodstvu gradbišča, kar je možno doseči le tako, da bo tudi več fizično prisoten pri realizaciji. Smatram, da tak pristop lahko bistveno prispeva k kvalitetni in finančno uspešni realizaciji projekta. S tem se bo znanje prelivalo, saj bo projektant pri projektiranju upošteval izkušnje, ki si jih bo pridobil neposredno na gradbišču, obenem pa se bo znanje projektanta prenašalo v prakso.

Ker so velik problem našega tozda delovni prostori, saj smo edini tozd brez lastnih prostorov, bomo v prihodnje dveh do treh letih skupno s tozdom GE Nizke gradnje rešili tudi ta problem. Načrtujemo postopno izgradnjo oz. dozidavo obstoječih objektov v Mariboru.

Ob zaključku letošnjega leta želimo, da bi tudi v prihodnje enako uspešno sodelovali tako tudi s tistimi, s katerimi smo imeli le občasne odnose, ki pa naj bi postali trajni. Zavedati bi se morali, da težki časi za nas gradbenike še niso minili, kljub ugodnim rezultatom, ki jih letos dosega naša delovna organizacija.

Vlado Breščak

živiljenja, organiziranosti in finančnega rezultata dokončne

okoli 15 milijonov delovnih ur — Projekt bo končan v roku

datki pripotoval iz tujine, direktor projekta v domovini **Franc Rainer** — slednji je podal tudi poročilo o realizaciji sklepov in stališč, sprejetih na dosedanjih dveh problemskih konferencah, poročili sta podala tudi predsednika gospodarske komisije **Brane Gajč** in komisije za mehanizacijo **Miro Gruber**, o delu družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov na projektu P 202-D pa je za čas njegovega bivanja in urejanja zadev spregovoril **Grujo Jelisevac**. Če izvajamo predsednika koordinacije DPO za projekt P 202-D Jožeta Kranjca iz mariborskega Konstruktorja, ki je izrekel otvoritvene besede, so bili vsi poročevalci iz delovne organizacije SCT.

Nekateri podatki oziroma poročila so bila dostopna tudi v pisni obliki, udeleženci konference pa opozorjeni v primerih, ko je šlo za podatke zaupne narave. Pravgotovo je zaradi njih ves projekt ostal »v senci« dosežkov ostalega izvoznega naravnane gospodarstva.

Ob poslušanju poročil, v katerih ni manjkalo števil o zgrajenih objektih, vgrajenih količinah, naporih za zagotavljanje likvidnosti ob odložitvi plačil s strani iraškega investitorja in podobno bi vsi, ki sicer niste prisostvovali konferenci, bili pa ste na delu v Iraku, podoživljali mnoge trenutke in težave, s katerimi se je moralo spoprijeti vodstvo projekta in vseh sodelujočih delovnih organizacij ob podpori družbenopolitičnih

organizacij, da je projekt praktično končan in kot tak nov dokaz naših lastnih sposobnosti — kar nam priznava tudi iraški investitor.

Težave so bile tako objektivne kot subjektivne: vojno stanje na področju Iraka, oddaljenost, drugačna klima, geološke in hidrološke razmere, obsežnost projekta in velikost objektov, kratek rok dojitve del, stroge zahteve nadzora in pogodbenih določil glede kakovosti, težave s transporti, dopolnjevanje projektov in še kaj.

Morda najbolj občutene, so bile za posameznike spremembe načina izplačevanja OD in v zadnjem času celo 6-mesečni zamik, kar je pravzaprav omogočilo nadaljevanje del in kot so ocenili — ob koncu za

okrog pet milijonov dolarjev ostanka, izraženih v vrednosti še ne iztrošene mehanizacije in rezervnih delov zanj. Seveda je še prezgodaj govoriti o ostanku, ker so bila za dokončanje projekta založena znatna devizna sredstva, odprtih pa je še več neznank: na primer kakšne bodo obresti, na odlog plačil, za koliko se bodo odprodala osnovna sredstva oziroma morebiti koristno uporabila pri drugih, novih delih, efekti izvoza blaga itd. Verjetno bo treba še nekoliko počakati, postopno stvari razčistiti in šele nato razporejati po kriterijih, sprejetih in določenih v samoupravnem sporazumu o dohodkovnih odnosih na projektu P 202-D.

(nadaljevanje na 17. str.)

Brez interdisciplinarnega pristopa ni sistema nagrajevanja

Nagrajevanje po rezultatih dela — ni čudežnih formul

Nagrajevanje po delu — ustavno določilo, o katerem govorimo na vsakem sestanku, ga vnašamo kot nalogo, v plane razvoja in gospodarske načrte, imenujemo posebne komisije za njegovo uresničitev, skratka vsepovsod se trudimo, da bi ga uspeli zadovoljivo uresničiti.

Le kaj je narobe, da nam to ne uspe tako, kot bi želeli?

Mnogo rešitev smo že izdelali, vendar z nobeno nismo zadovoljni. Želimo, da bi nagradili prizadevne delavce bolj kot lenuhe, ko pa hočemo to uresničiti, nihče neče pokazati na lenuhe, zato zaradi ljubelega miru raje opustimo ta prizadevanja. V kolikor le vztrajamo pri tem načelu, pa so običajno prav lenuhi tisti, ki se trudijo porušiti vsak sistem nagrajevanja. To jim običajno tudi uspe, saj ni popolnih sistemov in vsak je v nečem sporn.

Bodimo odkriti: vedno najdemo opravičilo, če nečesa ne opravimo in zdi se nam zelo krivično, če zato nismo bili vseeno nagrajeni. Če pa kdo od nas uspešno izvaja svoje naloge in dosega nadpovprečne uspehe, mu to nikakor nečemo priznati in trdimo, da je to pač splet srečnih okoliščin in manj osebna zasluga. Koliko pa smo sploh pripravljeni priznati, da je nekdo boljši od nas? Vsekakor manj, kot pa dokazujemo mi, da smo boljši in uspešnejši od drugih!

Že to kratko razmišljanje nam pokaže, kako zapleteno in odgovorno je postavljati merila za nagrajevanje po delu.

Toliko za uvod! Namen članka je pravzaprav prikazati, kaj vse je potrebno upoštevati pri postavljanju sistemov nagrajevanja v poslovnem sistemu.

V organizacijo združenega dela se združijo delavci, ki želijo z družbenimi sredstvi (objekti, stroji, denar) ustvarjati novo vrednost v obliki izdelkov ali storitev. Nastopi vprašanje, koliko pripada vsakemu pri delitvi sredstev za osebne dohodke, ko svoje izdelke ali storitve prodajajo na trgu in jim po odbitku vseh stroškov, dajatev, prispevkov in skladov ostanejo v ta namen potrebna sredstva.

Že pri združitvi v organizacijo združenega dela se bodo sporazumeli, koliko je delo vsakega posameznika pomembno pri ustvarjanju dohodka. V naši delovni organizaciji smo to opravili s tako imenovano metodo PMS, ki upošteva za posamezni zbir nalog in opravil, to je delokrog, različne kriterije kot so: izobrazba, programiranost del, vpliv na poslovanje, vodenje, fizični napor, nevarnost nesreč itd.

Na podlagi točkovanj po vsakem kriteriju smo določili skupno vrednost za posamezni delokrog, ki je izražena v koeficientu na enoto enostavnega dela. Tako ima na primer

delokrog opravljanja posebno zahtevnih zidarskih del koeficient 2,08, delokrog zahtevnih delovodskih del v obratu koeficient 2,92, prav tako so bili po enotnih kriterijih vrednoteni vsi delokrogi. Enako vrednotene delokroge smo imenovali razred, tako so delokrogi s koeficientom 2,08 v 16. razredu in delokrogi s koeficientom 2,92 v 23. razredu. Koeficiente posameznega razreda smo pomnožili s številko 100 in tako dobili številko točk za posamezni razred. Na tak način smo dobili za 16. razred $2,08 \times 100 = 208$ točk. Pri sedanjih akontacijskih vrednostih točke 0,60 din pomeni, da ima delavec, ki opravlja naloge delokroga v 16. razredu 208 točk $\times 0,60$ din/točka = 124,80 din za 1 uro dela. V vsakdanjem življenju govorimo o »plači na uro« ali celo »tarifni postavki«.

Vrednotenje prispevka posameznega delokroga k ustvarjanju dohodka v organizaciji združenega dela je osnovni kriterij delitve sredstev za osebne dohodke, ki pa bi veljal kot merilo delitve samo v primeru, če bi vsi opravili enako število ur in 100 odstotno izvršili svoje naloge po obsegu in kvaliteti. S tem smo omenili še dva pomembna elementa delitve:

— čas, prebit pri opravljanju nalog in

— učinek pri opravljanju naloge, izražen z obsegom in kvaliteto opravljene naloge.

Medtem, ko je element čas razmeroma enostavno evidentirati, je element učinek najbolj problematičen del celotnega nagrajevanja. Marsikatera delitev ostaja samo pri prvih dveh elementih to je vrednost delokroga in čas, medtem ko se tretji element — učinek izraža samo v subjektivnih ocenah in to predvsem pri režijskih delavcih. Posledica tako nedodelanega sistema je »razredna borba«, ko skuša vsak pridobiti čim višji razred, saj si s tem ne glede na svoj učinek, zagotavlja večjo udeležbo pri delitvi.

Običajno vpeljano samo merjenje učinka proizvodnega dela, ki je v gradbeništvu izražen v prostorskih ali kvadratnih metrih, komadih, redko pa vpeljemo merila za učinke vodenja, organiziranja in administrativnega dela. Pri teh delih pa oblike, ki jih hočemo posnemati po proizvodnem delu, nimajo nobenega smisla, saj število telefonskih pogovorov ali izpolnjenih formuljev ne more biti merilo za učinkovitost opravljenega dela.

Ta delovna opravila lahko vrednotimo samo celovito kot delovno nalogo, ki jo mora posameznik ali skupina opraviti v skladu z organizacijskimi predpisi, da poslovni sistem lahko nemoteno deluje.

Stimulacije za racionalno izrabo delovnih sredstev, prihranke pri porabi materiala, inovacije, povečan vpliv pri organizaciji poslovanja in ostale, so samo dodatne oblike nagrajevanja. V ta namen izločimo iz sredstev za osebne dohodke posebne zneske, ki jih po predhodno dogovorjenih osnovah izplačujemo tistim delavcem, ki so po teh kriterijih najuspešnejši. S tem želimo povečati poslovne rezultate na področjih, ki so najpomembnejši v organizaciji združenega dela. Seveda posredno s tem povečujemo dohodek in sredstva za osebne dohodke, ki se v obliki poročuna vrednosti akontacijske točke obračunavajo v dogovorjenih obračunskih obdobjih.

Celovito nagrajevanje po delu mora biti osnovno gibalno vsakega poslovnega sistema za doseganje optimalnih rezultatov in sestavni del vsakega organizacijskega predpisa in poslovnika.

Kaj je torej osnova za vzpostavitev sistema nagrajevanja?

1. standardni normativi za proizvodno delo,
2. jasno opredeljene naloge in opravila vsakega delokroga, oddelka, službe, skupine itd.,
3. kvalitetni proizvodni plan, ovrednoten s količinskimi pokazatelji po posameznih stroškovnih mestih in nosilcih ter planiranim obsegom dela za izpolnitev naloge,
4. ažurno in kvalitetno merjenje rezultatov in primerjava s planiranimi.

nimi na vseh ravneh in po vseh elementih,

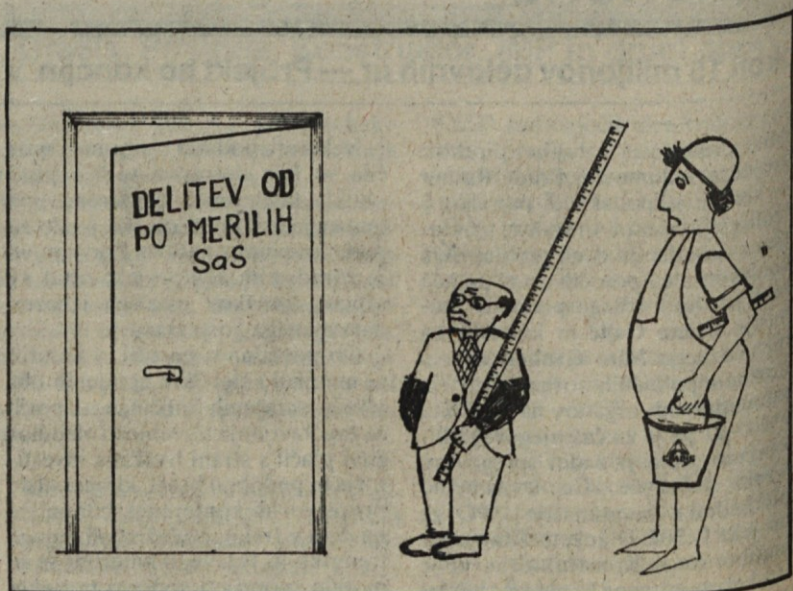
5. pravilna analitična merila za izračun posameznika ali skupine pri ustvarjanju poslovnega rezultata in izvrševanju planiranih nalog,

6. nesprestana skrb za vzdrževanje in dopolnjevanje sistema nagrajevanja in motiviranja na področju, ki so najpomembnejša za učinkovitost poslovnega sistema.

Iz tega sledi, da so najpogostejši vzroki za nerealizirane sisteme nagrajevanja v:

1. neizvršeni standartizaciji tehnoloških postopkov in normativov,
  2. neopredeljenih organizacijskih oblikah in nedefiniranih odgovornostih posameznih enot za realizacijo planske naloge,
  3. v formalno pripravljenih planih brez kvalitetnih osnov in kazalnikov,
  4. v neažurnem in nepopolnem merjenju rezultatov in primerjav s planiranimi nalogami,
  5. uporabi meril, ki temeljijo na osebnih ocenah in omejujejo bistvene razlike v nagrajevanju,
  6. nepopolnem sistemu nagrajevanja, v katerem niso prisotni vsi osnovni elementi nagrajevanja.
- Vzpostavitev sistema nagrajevanja ne more opraviti »ad hoc« izvoljena komisija, temveč je to interdisciplinarno delo vseh poslovnih funkcij v organizaciji združenega dela. Za realizacijo sistema nagrajevanja ni »čudežnih formul«, temveč je pogoj samo urejen poslovni sistem, v katerem je mogoče meriti rezultate dela in odvisnost pri uspešnosti poslovanja tako od delavcev vodstvenih struktur do delavcev v neposredni proizvodnji.

Albert Praprotnik

Brez besed

Pano s slikami nekaterih objektov, ki jih je Gradis v zadnjih nekaj letih zgradil za Železarno Ravne

Kalilna jama za Železarno Ravne

Gradnja je bila končana tri mesece pred rokom

Nova kalilna jama je za Železarno Ravne velika pridobitev, za Gradisove delavce iz tozda Ravne pa nov delovni uspeh — zahtevno gradnjo smo končali kar tri mesece pred rokom!

Kalilna jama je pomenila tehnološko zelo zahtevno gradnjo in to neposredno ob obstoječi hali in na terenu, kjer se ob izkopih kaj kmalu pojavi talnica. Že pred izkopom gradbene jame je bilo potrebno dopilotirati dodatni zunanji del v globino 11 metrov, na vrhu pa pilote povezati z močno armiranobetonsko preklado.

Pri izvajanju navpičnega izkopa smo na talnico naleteli že po šestih metrih. Ovira se je zdela nepremagljiva, a smo z iznajdljivostjo in vztrajnostjo uspeli skoncentrirati vodne dotoke v en sam jašek, iz katerega smo do zaključka del nenehno črpali vodo s črpalkami.

Delo je bilo opravljeno hitro in kakovostno, prišlo pa je tudi do nekaterih tehničnih sprememb, ki so

pravzaprav pripomogle k temu, da je bila gradnja nekoliko poenostavljena in hitrejša. Odkrito je treba povedati, da so za to uspešno gradnjo zaslužili pohvalo v našem časopisu vsi delavci in organizatorji proizvodnje na tem objektu. Nihče ni gledal na delovni čas — delalo se je od jutra do večera, včasih tudi ponoči.

Razumevanje in pripadnost Gradisu se je pokazala tudi pri pripravi del, kontroli vodotesnosti in kontroli kakovosti vgrajenega betona. Nad našim skupnim uspehom je bil seveda najbolj zadovoljen investitor, saj je lahko takoj, ko smo končali z delom, poskrbel za montažna dela.

Za dosežen uspeh je pripravil tudi primeren likof, kar je bila doslej tradicija, ki pa se v stabilizacijskih časih vse bolj izgublja. Tudi s tem je potrdil zadovoljstvo z nami kot izvajalci del.

Besedilo in slike:
Ludvik Rudolf

Ob likofu je o gradnji in uspešnem zaključku del spregovoril sektorski vodja Marjan Orlič

HUMOR

POMISLI JANEZ, TA MESEC SEM ZASLUŽIL TOLIKO, DA LANKO PREŽIVIM Z MOJO ŠTIRIČLANSKO FAMILIJO KAR 3 DNI V NAŠEM POČITNIŠKEM DOMU NA POHORTU....

(nadaljevanje s 15. str.)

Ko smo slišali vsa poročila, so bili na vrsti razpravljalci. Vsega skupaj so bili le štirje, poleg Slavka Šariča iz Gradisa še Štefan Cmrečnjak iz Konstruktorja, Mitja Škerl iz Primorja in Štefan Praznik, sekretar republiškega odbora sindikata gradbenih delavcev Slovenije. Pravzaprav je treba omeniti tudi našega predsednika konference OO ZS Alojza Vodopivca, ki je potem, ko so bila prebrana ponujena stališča, predstavil udeležencem III. konference o P 202-D tudi naša stališča. V zadnjem času smo o njih v Gradisu veliko govorili, zato jih na tem mestu ne bomo znova ponavljali. Povejmo le to, da so bila v celoti osvojena ter oddana v pisni obliki, usklajevanje pa bo potekalo na koordinaciji DPO projekta.

Skupna značilnost vsebine razprav omenjenih razpravljalcev je bila, da je bilo sicer res opravljeno

ogromno delo, ki se zaključuje, in da je tudi medsebojni samoupravni sporazum kot vzorec z izjemo nekaterih določil dober. Razpravljalci se nikakor niso strinjali z oceno o zadostni informiranosti, kar se tiče vpogleda v podatke. Nosilcu posla so direktno povedali, da niso zadovoljni z vsebino in obliko poročil, ki med seboj časovno niti niso bila primerljiva, na morebitna vprašanja pa ni bilo zadovoljivih pojasnil. Kot vemo, je Gradis prav zaradi istih razlogov na zasedanju delavskega sveta delovne organizacije zavrnil periodični polletni obračun projekta (in ni bil edini) ter tudi že večkrat zahteval, da bi do sklica konference prišlo že pred meseci.

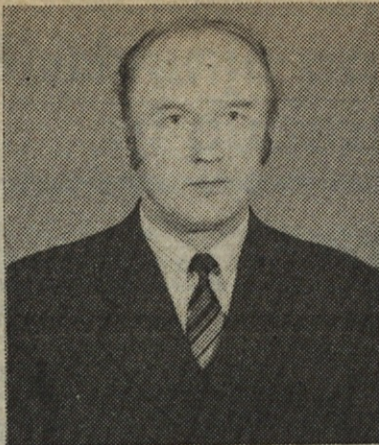
Napovedano je bilo tudi to, da bo ob zaključku projekta oziroma ob sestavi nekoliko jasnejših analiz in ocen sklicana nova konferenca o projektu P 202-D v Iraku.

G. B.

Anton Lesjak

Viktor Mihalič

Vid Predojevič

Avgust Gomboc

Osem nagrajencev v tozdu SPO

Nagrade so v rokah najboljših in najsposobnejših delavcev

Anton LESJAK združuje delo v GIP Gradisu od leta 1947, torej polnih 37 let. Do leta 1965 je upravljal razne stroje težke gradbene mehanizacije, leta 1965 mu je bilo kot dobremu, marljivemu in vestnemu delavcu zaupano prvo avtodvigalo, ki smo ga dobili v Gradisu.

Delovni uspehi Antona Lesjaka na področju upravljanja z delovnimi sredstvi in vzdrževanju delovnih sredstev so nadpovprečni. Delo opravlja z velikim čutom odgovornosti in nikoli ne zanemarija predpisov s področja varstva pri delu.

Svoje znanje nesebično prenaša na mlajše delovne tovariše. Tov. Lesjak se aktivno vključuje v delo samoupravnih organov temeljne organizacije, ter uveljavlja tovariške odnose med delavci.

Viktor MIHALIČ je zaposlen v GIP Gradisu od leta 1947 dalje kot strojnik težke gradbene mehanizacije.

V vsem tem času, ga je delovna pot vodila po vseh pomembnih gradbiščih Gradisa, saj delavec s takim čutom odgovornosti, vestnosti in sposobnostmi kot jih ima tov. Viktor Mihalič, je nepogrešljiv na najzahtevnejših gradbiščih.

V 37. letih dela v Gradisu so mu bili, zaradi strokovnega dela, odličnega vzdrževanja, discipliniranega in varnega dela zaupani stroji težke gradbene mehanizacije z veliko osnovno vrednostjo (FIAT ALLIS, CATERPILAR, VOLVO).

Tov. Mihalič je strokovnjak v delu s stroji težke gradbene mehanizacije. Svoje izkušnje in pridobljeno znanje nesebično prenaša na mlajše delovne tovariše.

Vid PREDOJEVIČ se je zaposlil v Gradisu leta 1952. Po odsluženju voja-

škega okoli leta 1956 se je zaposlil pri Tehnogradnjah Maribor in nato po priključitvi le-teh k Gradisu leta 1971 v naši temeljni organizaciji.

23. novembra 1984 so bila ob slavnostni podelitvi priznanj za 10, 20 in 30 let delovne dobe podeljene tudi nagrade in priznanja temeljne organizacije Strojno prometni obrat Ljubljana.

Plakete z denarno nagrado so prejeli: Anton Lesjak, Viktor Mihalič in Vid Predojevič.

Priznanja temeljne organizacije Strojno prometni obrat pa so prejeli: Avgust Gomboc, Nikola Gospič, Janez Gnidovec, Rudi Kajba in Valentin Tkalec.

Tov. Predojevič je strojnik težke gradbene mehanizacije, od leta 1971 zaposlen na rovokopaču in dela predvsem na celjskem področju. S svojim delom dosega nadpovprečne delovne uspehe. Prav tako zelo dobro vzdržuje stroj in sam odpravlja tudi večje napake. Svoje izkušnje zelo uspešno prenaša na mlajše strojnike saj je delovno prakso pri njem uspešno opravilo že več učencev.

Aktivno sodeluje pri delu samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacijah.

Avgust GOMBOC je v naši delovni organizaciji zaposlen od leta 1948 in Strojno prometnem obratu od leta 1964 dalje kot mojster delavnice za popravila strojev težke gradbene mehanizacije.

Pri svojem delu dosega nadpovprečne uspehe, svoje znanje in izkušnje s pridom uporablja pri vzdrževanju težke gradbene mehanizacije. Njegova samoiniciativa preprečuje daljše zastoje strojev in preprečuje večje škode. Z vestnim delom in strogo kontrolo uspešno vodi delavnico in sodelavce v svoji skupini.

Svoje znanje prenaša na mlajše delovne tovariše. V svoji sredini nenehno skrbi za izvajanje predpisov iz varstva pri delu, tako da so poškodbe oz. nezgode v skupini zelo redke.

Nikola GOSPIČ je v Gradisu zaposlen že polnih 24 let, od tega 2 leti v PE Koper, ter 22 let v temeljni organizaciji Strojno prometni obrat, kot strojnik težke gradbene mehanizacije.

Delal je na raznih strojih težke gradbene mehanizacije, po gradbiščih, tam kjer je bil potreben dober, zanesljiv in vesten delavec. Zadnja leta upravlja predvsem bagre, saj so mu zaradi vestnega, discipliniranega dela, odličnega vzdrževanja zaupana osnovna sredstva z veliko osnovno vrednostjo.

Janez GNIDOVEC je v naši delovni organizaciji zaposlen od leta 1960, v Strojno prometnem obratu od leta 1963 dalje, kot voznik tovornega vozila. Delal je na gradbiščih v Kranju, Jesenicah, Kopru, Skopju, Mariboru, Krškem, z vozili TAM in KAMAZ.

Leta 1975 je prevzel vozilo Mercedes 2626K, ki ga še vedno upravlja in to prav tako od leta 1975 pretežno na gradbiščih gradbene enote Celje. Letos je prevzel še vlečno prikolico za premike strojev.

S svojim delom dosega nadpovprečne delovne uspehe. Z vozilom Mercedes je

prevozil več kot 500.000 km brez večjih poškodb. Vozilo ima dnevno vzdrževano in vedno pripravljeno za vožnjo, prav tako kot je pripravljen sam, pa naj bo to popoldan, ponoči, sobota ali nedelja.

Rudi KAJBA se je v Strojno prometnem obratu zaposlil leta 1961 kot strojnik težke gradbene mehanizacije. Pozneje je bil zaradi kvalitetnega dela, iznajdljivosti in sposobnosti premeščen na delovno mesto serviserja težke gradbene mehanizacije in voznika servisnega vozila.

To delo opravlja še danes. S svojim znanjem in izkušnjami preprečuje zastoje in večje poškodbe strojev težke gradbene mehanizacije.

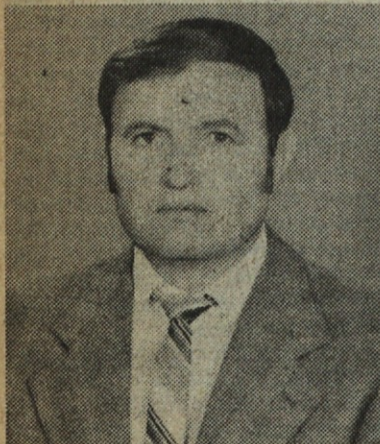
Tov. Kajba aktivno dela v družbenopolitičnih organizacijah in sodeluje v samoupravnih organih tozda.

Valentin TKALEC se je v Gradisu zaposlil leta 1953 in nato leta 1954 pri Tehnogradnjah Maribor. Ponovno je prišel v Gradis ob priključitvi Tehnogradenj. V SPO je zaposlen kot žerjavist, delal je na raznih žerjavih, tako kabelskih do največjih in najzahtevnejših.

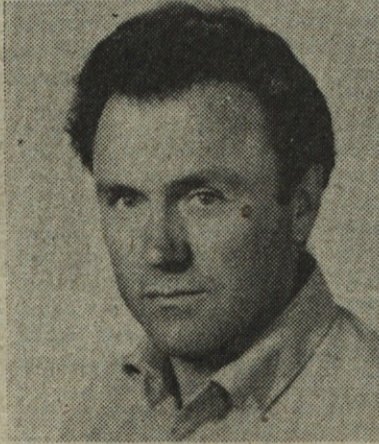
Njegovi delovni uspehi na področju upravljanja in vzdrževanja žerjavov so nadpovprečni. Delo opravlja z velikim čutom odgovornosti, disciplinirano in nikoli ne zanemarija predpisov s področja varstva pri delu.

Skrbi za izpopolnjevanje znanja s področja lastnega dela in nesebično prenaša pridobljeno znanje in izkušnje na mlajše delovne tovariše. Vsestransko se prizadeva za čimboljše — racionalno trošenje materiala in delovnih sredstev.

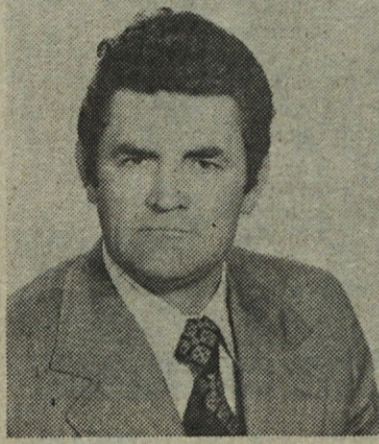
Ivanka Žvab

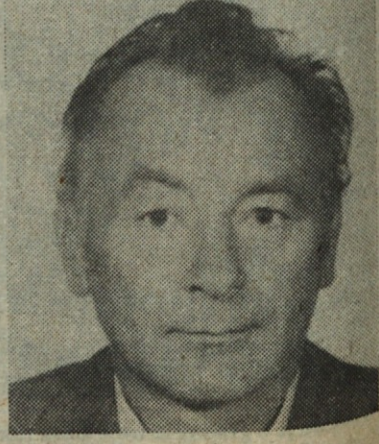
Nikola Gospič

Janez Gnidovec

Rudi Kajba

Valentin Tkalec

Nagrajenci tozda GE Ljubljana-okolica

Slavnostno in prešerno je bilo na seji delavskega sveta tozda GE Ljubljana-okolica 23. novembra letos, ko so bile podeljene tozdove nagrade najzaslužnejšim delavcem. To je bilo tudi zadnjič, da so bile podeljene nagrade tozda GE Ljubljana-okolica, saj vemo, da bo prihodnje leto tozd združen s tozdoma GE Ljubljana in Železokrivnica v tozdu Gradbena operativna Ljubljana. Komisija se je izmed 14 poslanih predlogov odločila za peterico in sicer: Jožeta Zajca, Vlada Pavša, Nika Burnika, Marijo Kešnar in Jožeta Klanška.

Jože Zajc se je rodil 29. 4. 1928 v Zadovoru. V Gradisu se je zaposlil leta 1946. Njegova prva delovna naloga je bila delo gradbenega tehnika na gradbišču Lito-stroja. Zaradi vsestranske prizadevnosti pri delu na izrednih organizacijskih sposobnosti je bil razporejen na dela vodje objekta na istem gradbišču. Nato je kot sektorski vodja vodil dela na naslednjih gradbiščih: Hladilnica Zalog, Lokotovski kolodvor Moste, Servisna hala Sap, Avtoobnova. Vsi objekti so bili zaradi njegovega dobrega vodenja uspešno zaključeni.

Leta 1964 je postal šef poslovne enote Zalog, po ustanovitvi tozda GE Ljubljana okolica pa direktor. Kot direktor tozda uspešno vodi še danes. Tako je po zaslugi tov. Zajca iz majhne enote zrasel eden najmočnejših tozdov v Gradisu, tako po ekonomsko-komercialni plati kot po poslovnem uspehu, renomeju pri investitorjih, kot po družbenem standardu zaposlenih.

Skvalitetno in v roku zgrajenimi objekti si je tov. Zajc prislužil zaupanje investitorjev in družbenopolitične skupnosti občine Ljubljana Moste-Polje izven ljubljanske regije pa pri investitorju IMV Novo mesto, kjer tozd dela že več kot 10 let. Po njegovi zaslugi smo pridobili dela pri izgradnji stanovanjske soseske Nove Jarše, kasneje pa na Fužinah.

Tov. Zajc je ogromno prispeval tudi k izboljšanju delovnih pogojev zaposlenih. Vedno je bil pobudnik za izboljšanje družbenega standarda delavcev. Tako je s svojimi iniciativami spodbudil organe upravljanja ter delavce v tozdu k odločitvi za izgradnjo samskih domov, za humanjšo in človeka primerno bivanje. Pobuda pa ni ostala le v tozdu GE Ljubljana okolica, temveč je po njegovi za-

slugi prešla tudi v ostale tozde ljubljanskega področja.

Izredno dragocen je bil njegov predlog za uvedbo kosil na vseh gradbiščih, kar se odraža v zadovoljstvu delavcev. Tako je bil tozd GE Ljubljana-okolica prvi v Gradisu v Ljubljani, ki nudi delavcem dva brezplačna topla obroka.

Tov. Zajc je dobro znan kot dober gospodar, saj nenehno opozarja na disciplinirano in skrbno trošenje gradbenih in drugih materialov. Znan pa je tudi po izredni samodisciplini in je vzor discipliniranosti pri prihodu in odhodu z dela, kar je prenesel tudi na svoje sodelavce na upravi tozda.

Kot individualni poslovni organ usmerja poslovno politiko tozda, skrbno in požrtvovalno išče nova dela, kar v tej težki gospodarski situaciji zahteva od njega še več napora in iznajdljivosti. Vedno in pri vseh odločitvah sodeluje s samoupravnimi organi in družbenopolitičnimi organizacijami v tozdu ter v DO.

Kot dolgoleten direktor tozda je med delavci spoštovan in uživa ves ugled, ki ga zaradi svojih osebnih lastnosti in delovnih rezultatov tudi zasluži.

Vlado Pavša se je rodil 12. 9. 1961 v Koprivnici. V tozdu GE Ljubljana-okolica je zaposlen od leta 1979. V Gradisu je prišel kot tesarški učenec leta 1976, kasneje pa je s pridnim usposabljanjem in izobraževanjem postal VK tesar. Pri opravljanju del oz. nalog je izredno vesten, marljiv in discipliniran. Kot skupinovodja, kljub svoji mladosti uspešno organizira in izvaja delovne naloge, ki so mu dodeljene ter skrbi za varno delo.

Že v domu učenec je bil vključen v delovanje tamkajšnje mladinske organizacije. Svojo aktivnost je prenesel tudi v OOOZSMS katere predsednik je v sedanjem mandatu.

Istočasno pa so mu bile zaupane naslednje samoupravne in družbenopolitične funkcije: član sekretariata OOOZK, član komisije za delovna razmerja in član IO OOOZS. V vseh organih se aktivno vključuje s svojimi predlogi in objektivnim mnenjem. Tako sodelavci kot tudi ostali delavci tozda ga cenijo in spoštujejo.

Niko Burnik se je rodil 12. 12. 1938 v Ljubljani. V tozdu je zaposlen od leta 1964. Prvo delo je opravljal pri gradnji tovarne Yulon. Nato je delal pri rekonstrukciji gorenjske proge in pri samem začetku stanovanjske gradnje v Novih Jaršah. Spremljal in uvajal je uporabo novih tehnologij v stanovanjski gradnji, kjer je bil vodja gradbišča. V tem času je kot mentor v delo uvajal mlajše sodelavce, ki so kasneje sami prevzeli odgovorno delo vodenja sektorja. Stanovanjsko gradnjo je vodil dolga leta, zgrajenih pa je bilo 2006 stanovanj.

Iz stanovanjske gradnje je bil nato razporejen v Inženiring za stanovanjsko gradnjo k nalogam izračunavanja predlogov izhodiščnih in končnih prodajnih cen. Zaradi poznavanja izračuna prodajne cene je bil kot gradisov predstavnik izvoljen v komisijo za cene pri Samoupravni stanovanjski skupnosti mesta Ljubljane.

Od leta 1982 dalje opravlja naloge vodje enotnega gradbišča na stanovanjski soseski MS 4,5 na Fužinah. Skrbi za koordinacijo med vsemi štirimi gradbenimi izvajalci in za skupni nastop izvajalcev pri ostalih udeležencih gradnje.

Ves čas zaposlitve je opravljal mnoge pomembne funkcije: član DS DO, predsednik IO OOOZS tozda, predsednik DS tozda, član raznih komisij DS tozda in DS DO, delegat zbora združenega dela občine Ljubljana Moste-Polje, član štaba za civilno zaščito v DO.

Tudi izven Gradisa so mu bile, in so še vedno, zaupane naslednje samoupravne in družbenopolitične funkcije: član predsedstva KS Nove Jarše, predsednik komisije za komunalno gospodarstvo občine, član IO SSS (Samoupravne stanovanjske skupnosti) občine Lj. Moste-Polje in kasneje član predsedstva SSS (kar je še sedaj), predsednik zbora izvajalcev pri SSS, član IO LB — Stanovanjsko komunalne banke.

Še vedno opravlja (poleg nekaterih že

navedenih zadolžitve) še naslednje zadolžitve: predsednik komisije za proizvodnjo in delitev dohodka v tozdu, predsednik komisije za gradisove nagrade in diplome itd.

Kljub mnogim zadolžitvam pa je vedno in še sedaj najde čas za strokovno in človeško pomoč svojim sodelavcem, zaradi česar ga spoštujejo in cenijo.

Marija Kešnar je bila rojena 8. 9. 1936 v Glinjah pri Kranju. V tozdu je zaposlena od leta 1974 kot likvidator finančne dokumentacije.

Kot delavka se odlikuje po ažurnosti in natančnem izvrševanju delovnih nalog. S svojim odnosom do izvrševanja delovnih obveznosti in ustvarjanja delovnega vzdušja prispeva k uspehu in ugledu finančne službe. Zaostreni finančni in drugi predpisi terjajo dodatno finančno disciplino. Z zadovoljstvom lahko ugotovimo, da se te naloge in opravila v tozdu uspešno izvajajo, predvsem po zaslugi vestno in marljivo izpolnjenih nalog naših delavk, med katerimi je tudi Marija Kešnarjeva.

Pri svojem delu je samoiniciativna, tovariška in korektna do sodelavcev ter dosega nadpovprečne delovne rezultate. Njena odlika se izraža tudi pri nesebičnem prenašanju pridobljenih izkušenj in znanja na sodelavke in pri izostreni disciplini. Na ta način mnogo prispeva k uresničevanju skupnih ciljev.

Jože Klanšek se je rodil 7. 2. 1925 v Zg. Gamelnah. V Gradisu je zaposlen od leta 1963. Kot gradbeni delovodja je opravljal delo na raznih objektih: Papirnica Vevče, Lokotovorna postaja Moste, Železniška šola v Aljaževih, stanovanjska gradnja Nove Jarše, Avtoobnova in dr.

Svoje delo na betonarni je vsa leta opravljal vestno in v zadovoljstvo vseh gradbišč, ki so potrebovala beton. V okviru svojih delovnih obveznosti se je tudi maksimalno trudil pri vzdrževalnih delih na betonarni ter dajal predloge za racionalizacijo dela betonarne. Organiziral je betonaze s črpalkami in koordiniral delo avtoprevoznikov po gradbiščih. Delovišče betonarne je po njegovi zaslugi vzorno urejeno oz. je vzor betonarn gradisovih tozdov v ljubljanskem bazenu.

S svojimi sodelavci zna vzpostaviti korekten stik, kar ugodno vpliva na vzdušje pri delu.

Besedilo in slika:

C. Pavlin

V tozdu GE Ljubljana so podelili 16 priznanj

Tozd GE Ljubljana je tudi med tistimi tozdi, ki vsako leto podeljuje plakete in priznanja svojim najzaslužnejšim delavcem. Komisija je izbrala na osnovi predlogov posameznih gradbišč šestih dobitnikov plaket in deset dobitnikov priznanj. Le-ta je potrdil delavski svet tozda in priznanja so bila podeljena pred 29. novembrom na manjši proslavi.

Plakete in denarno nagrado v višini povprečnega enomesečnega osebnega dohodka v tozdu v letu 1983 so prejeli:

1. Janez Bukovec
2. Franjo Šipuš
3. Jože Flajsaker

4. Hilda Podbregar
5. Branko Čulibrk
6. Adem Djerzić

Priznanja in polovico povprečnega mesečnega osebnega dohodka tozda v letu 1983 so prejeli:

1. Ilija Gvozden
2. Jovan Jazić
3. Anton Pergar
4. Ranko Banjac
5. Hasan Bašić
6. Marko Burazor
7. Ahmer Bilalić
8. Ešef Bašić
9. Slavko Tocko
10. Avgust Makovec

C. P.

Spominski posnetek nagrajencev tozda GE Ljubljana-okolica. Z leve proti desni: Jože Klanšek, Marija Kešnar, Jože Zajc, Niko Burnik in Vlado Pavša

Gradbena enota Maribor

Jubilanti dela in nagrajenci

Priznanje tudi komercialni službi

Na svečani seji delavskega sveta tozda GE Maribor, ki je bila 23. novembra, so imeli na dnevnem redu poleg drugih točk tudi podelitev letošnjih tozdrovih priznanj in podelitev priznanj tistim delavcem, ki so v Gradisu že polnih 30 let.

Na svečanost so bili povabljeni tudi tisti jubilarci, ki so v letošnjem letu v tozdu dopolnili 10 in 20 let dela v delovni organizaciji, priznanja pa so jim bila podeljena ob proslavi Dneva republike 29. novembra.

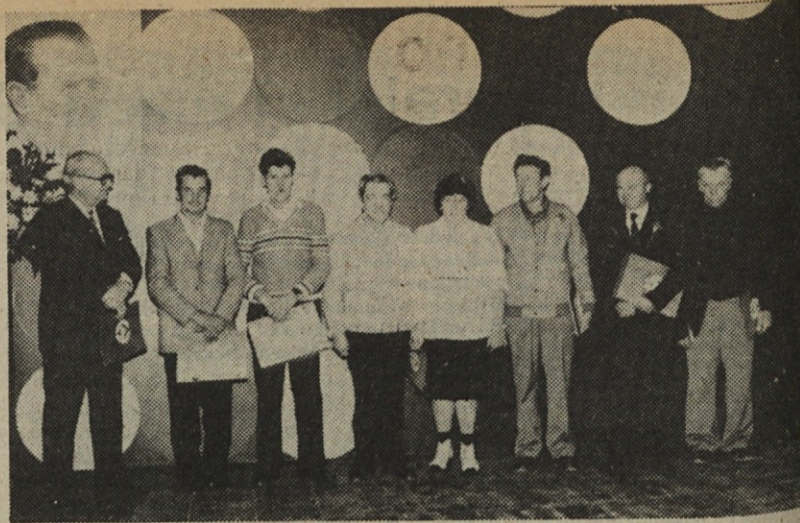
Kratek kulturni program so izvedli učenci osnovne šole Janko Padežnik, v imenu komisije za tozdrova priznanja ter osnovne organizacije sindikata pa je pozdravil nagrajence in jubilarce Sico Jovičević.

V tozdu GE Maribor so se pred leti med prvimi v Gradisu odločili za tak način podeljevanja nagrad in

spodbud za delavce. Tudi letošnji dobitniki so sprejeli priznanja in čestitke s ponosom. Letos so bili to Franja BRATOVŠČAK, Drago HORVAT, Srečko KLANČNIK, Blaž MLINARIČ, Milan PETEK, Maks DRAGANIČ, Marija KOLAR, Franc KRANJC, Jožef NOVAK, Josip NOVAK, Maks PERUŠ, Franc SENJUR, Koloman ŠPILAK, Ivan VNUK, Franjo VUGRINEC, Anton BANFIČ, Marija FLAC, Mirko GOLUBIČ, Ivan HORVAT, Stjepan IVANČIČ, Anton KRALJ, Srečko MOHARIČ, Francišek MUHIČ, Miroslava ORTNIK in Marija TOT.

Letos je poleg posameznikov prejela priznanje tudi Komercialna služba tozda za izredne napore in prizadevanja pri pridobivanju novih del.

Franjo Štromajer

30 let dela v Gradisu

V tozdu GE Maribor so letos praznovali 30 let dela v Gradisu Ivan Cehner, Ivan Horvat, Srečko Klančnik, Anton Markon, Helena Mihalič, Štefan Mihin, Karel Murko, Alojz Štebih, Stanko Vesenjaki in Borut Zupančič. Foto: F. Š.

Srečanje upokojencev nizkih gradenj

V lepem, a malo hladnejšem dnevu so se srečali upokojenci tozda GE Nizke gradnje Maribor. Takšna srečanja so že vrsto let tradicionalna. To je pravzaprav srečanje vseh mladih ljudi. Onih, ki so v tej skupnosti pustili vso svojo mladost in moči in onih, ki danes nadaljujejo zastavljeno pot skupnosti, ki se sedaj imenuje tozdu. Tako smo se tudi letos spomnili naših upokojencev, v želji, da se sestanemo, se pomenimo in seznanimo z delom, s težavami in z uspehi, ki smo jih v tem času dosegli.

Na upravi tozda je upokojence sprejel predsednik sindikata naše temeljne organizacije Tone Lorbek. Lepo smo jih tudi postregli. Po obilici pomenkov v matični hiši, so se upokojenci odpeljali na ogled mariborskih gradbišč, nato pa na Pohorje, kjer jih je čakalo kosilo v Gradisovem domu.

Na Pohorju pa so jih pričakali še v.d. direktorja tozda Andrej Jež in starejši delavci tozda. V svojem govoru na Pohorju je tovariš Jež orisal današnji čas in dela v zadnjih desetletjih. Izpostavil je velik pomen upokojencev na dosedanjem razvoju Gradisa. Takrat se je veliko delalo z

rokami. A bilo je veliko zanosov, veliko svetlega upanja v boljši čas. A težki časi še bodo. In ni jih bilo malo med upokojenci, ki so rekli: »Če vam bo šlo hudo, pokličite nas. Prav radi vam pridemo za kakšen mesec ali dva pomagat.«

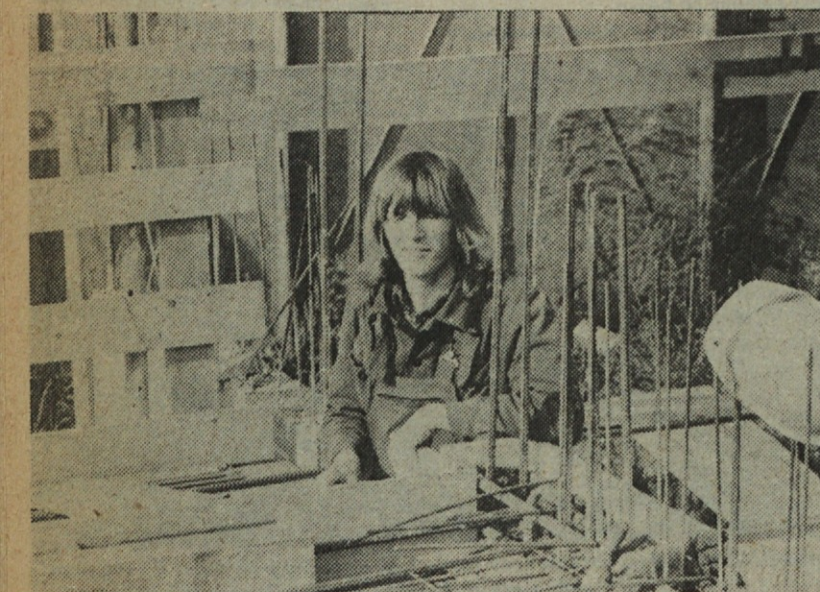
Rekli so še marsikaj. Ni ga bilo med njimi, ko ne bi omenil svojih težav in veselosti, ki mu napolnijo dan. Zmenili so se, da se bodo ob letu zopet srečali. In ne samo to. Tudi sicer, se naj česče oglašajo, da bomo ohranili boljše vezi med seboj. Začula se je pesem in noge so postale kar bolj gibčne ob zvokih lepih slovenskih melodij. Zaplesali so po gladkem parketu. Razpoloženje je bilo zares veselo.

Na Pohorske gozdove je čisto potihoma legla noč, ko so se poslavljali. Med obilico smeha in dobre volje, se je tudi kakšna solza utrla vmes. V spomin na vse težke in v spomin na veliko lepega. V slehernem življenju je obojega obilo in vsak izmed njih ima čisto svoje spomine. Skupna pa je bila želja, da bi se zdravi in vedri še velikokrat srečali. Čvrsti stiski rok in vdani, zvesti pogledi, so to potrjevali.

Ivanka Golob

Letošnji dobitniki priznanj tozda GE Maribor

Delamo (ne)varno?

Ker si je snel čelado in jo obesil na armaturo je res nekoliko lepši, pa zato toliko manj varnejši. V gradbeništvu beležimo vse preveč poškodb glav, da bi si lahko privoščili tako obnašanje. Prav v času, ko je zdravstvo naložilo breme zdravljenja na pleča delovnim organizacijam, bi morali strmeti prav vsi, da bi zmanjševali število izgubljenih delovnih ur zaradi bolniške. S takim početjem pa naravnost izzivamo nesrečo. Če se že posameznik ne zaveda svojega početja, je dolžnost sodelavca predvsem pa predpostavljene delovne dje, da opozori na nevarnost. Ko zatuli sirena reševalnega avtomobila je že prepozno.

F. Š.

Vsakoletno srečanje

V organizaciji sindikata in družbeno političnih organizacij tozda Kovinski obrati Ljubljana je bilo minul mesec srečanje upokojujencev. Ta srečanja so že tradicionalna, kar je tudi prav, da pionirji Gradisa ne gredo v pozabo, saj so prenekateri postavili temelje današnjemu Gradisu.

Ob vsakem srečanju se radostno in ponosno s prebliskom vrnejo v preteklost, obudijo spomine — prijetne in neprijetne. Mnogo truda in znanja je bilo treba vložiti za pravo takratne skromne in iztrošene mehanizacije in orodja za gradbeništvo, s katerim so gradili zahtevne industrijske objekte. Vsak izmed teh upokojujencev ima vgrajen svoj delček v mozaik današnjega Gradisa.

Vsako leto smo priče novim presenečenjem. Kovinski obrati so prešli iz skoraj obrtne dejavnosti v moderno industrijsko dejavnost. Prevzemajo sodobno tehnologijo dela in industrijsko proizvodnjo. Skoraj vsako leto se pojavi novi proizvod — novi stroj. Le na tak način je edino možno prebiti se na domačem in tujem tržišču. Pred leti

je bila samo fantazija o izvozu gotovih proizvodov na tuje, danes je že to stvarnost. Določeni proizvodi, kot so elektronsko krmiljenje betonarne, so že celo na afriških tleh, poleg tega je nekaj drugih strojev in opreme odposlane še v nekatere druge države.

Upokojujenci s ponosom gledajo na svojo matično enoto in celoten Gradis. Občutki na takem srečanju se ne dajo opisati, to čutijo ti ljudje sami najbolje, preveča jih ponos in radost. Posebno so vznemirjeni in zadovoljni ob podanih rezultatih dela, ki jih vedno poda direktor. Kljub težavi gospodarski situaciji uspešno gospodarijo njihovi nasledniki.

Po zaključnem nagovoru direktor Repšeta, so upokojujenci izkoristili še kratek obisk svojih sodelavcev po oddelkih.

To srečanje je bilo popestrjeno še z izletom v Prlekijo, kjer so si ogledali gotove zanimivosti tistih krajev. Po krajšem postanku in kosilu so se vsaj upamo, zadovoljni, kljub oblačnemu jesenskem dnevu vrnili na svoje domove.

Jože Karun

Srečanja upokojujencev so vselej prisrčna

Vsakoletna navada v mariborski gradbeni enoti je že, da se proti koncu leta zberejo tudi nekdanji delavci te enote, ki sedaj uživajo status upokojujencev.

Več kot 150 se jih običajno zbere, srečanje organizira osnovna organizacija sindikata. Upokojujenci pokramljajo med seboj, se seznajajo z delom in uspehi svoje delovne organizacije in tako je bilo tudi letos.

O angažiranosti, uspehih in seveda tudi o težavah v gradbeništvu jim je spregovoril direktor tozda, ogledali pa so si tudi video posnetek o Gradisovih objektih, kar je bila novost ne samo za upokojujence.

Nekaterim se dolgoletno delo v gradbeništvu pozna: večina pa se vendarle dobro drži in kar verjeti ne moreš, da so nekateri že lep čas odsotni.

In kaj je tisto, kar jih ohranja tako vitalne?

Vsi po vrsti pravijo da delo. Še danes radi pomagajo sosedu ali znancu postaviti kak zid, ostreže ali gospodarsko poslopje. Navajeni so bili takega dela pa bi brez njega kar težko šajali.

Med najstarejšimi upokojujenci na srečanju je bil tudi Jože Medlobj iz Strahoninec pri Čakovcu. Čeprav je minilo že precej let odkar se je upokojil, se še vedno rad spominja na čase, ki jih je preživel v Gradisu. Vsi tudi prejemajo in bero Gradisov vestnik. Ker jih še vedno zelo zanima, kaj je novega od takrat, ko so

oni še delali.

Kar prehitro je minil čas, ki smo ga preživeli skupaj in spet bo minilo leto dni do ponovnega srečanja v večjem številu. Povabil se vsako leto vsi zelo razveselijo.

Franjo Štromajer

Srečanje jeseniških upokojujencev

Leto je naokrog in spet smo se zbrali na srečanju upokojujenci tozda Jesenice. To ni bilo le srečanje z upokojujenci, temveč tudi z bivšimi sodelavci. Povabil se vsako leto vsi zelo razveselijo.

Zbrali smo se v jedilnici tozda, kjer smo bili pogoščeni in kjer so nas sprejeli in prisrčno pozdravili direktor tozda Jesenice tov. Božidar Lukač, pomočnik direktorja tov. Jože Bertoncelj ter vodja splošne in kadrovske službe tov. Egidija Košir-Mravlje.

Tovariš direktor nas je seznanil z deli, ki jih tozda sedaj izvaja, o uspehih ter o težavah, s katerimi se kolektiv srečuje. Med drugim se je tov. direktor zahvalil upokojujencem za požrtvovalno udarniško delo na objektu LIP Bled v Portorožu. Dvodnevna udarniška akcija je bila organizirana v mesecu maju letos. Apeliral je, da se v prihodnje upokojujenci

V pokoj po 37 letih dela v Gradisu

Po 37 letih dela v Gradisu se je v 60. letu starosti zasluženo upokojil Ivan Janževce, nosilec državnega odlikovanja »medalje dela«.

Tov. Ivan Janževce se je rodil 26. 11. 1924 v Dobravi pri Novem mestu. Vzgodnji mladosti se je kot aktivist na terenu

vkjučil v osvobodilno gibanje in sodeloval v NOB. Med sovražnikovo ofenzivo je bil zajet in zaprt v Trstu in Ljubljani.

V Gradisu se je zaposlil 5. 5. 1948 na gradbišču HE Moste, kjer je opravljal dela betonerja.

Tov. Janževce je vse svoje moči in življenje posvetil pripadnosti in delu v delovni organizaciji GIP Gradis. Z vestnim in marljivim

delom si je pridobil kvalifikacijo železokrivca. V 37 letih dela je opravljal razna zahtevna železokrivska dela na mnogih objektih kot so: HE Slap Savica, Papirnica Vevče, Tovarna celuloze Goričane, Klavnica Emona, Perutninska farma v Zalogu, Tovarna Yulon in na še mnogih drugih objektih. Od leta 1969, to je od ustanovitve, je bil zaposlen v centralni železokrivnici. S svojim vestnim in marljivim delom pa tudi dobrimi odnosi do sodelavcev je bil zgled mladim rodovom železokrivcev.

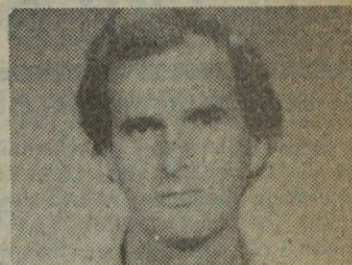
Poleg svojih delovnih obveznosti je bil ves čas dela aktiven tudi v samoupravnih organih in sindikatu. Za svoje dolgoletno delo v OO ZS je v letu 1982 prejel srebrni znak Gradisa. Prav tako je za praktično neizmerljiv delovni prispevek po 35 letih dela pred dvema leti prejel Gradisovo nagrado, ki se podeljuje najzaslužnejšim članom naše delovne organizacije.

Tov. Janževcu se za ves trud in prizadevnost, ki jo je izkazal pri svojem dolgoletnem delu v delovni organizaciji Gradis ob upokojitvi zahvaljujemo in istočasno izrekamo ob življenjskem jubileju, ki ga praznuje v teh dneh, iskrene čestitke.

Kolektiv tozda
Železokrivnica

V spomin

Ahmetu Ikanoviću

V trenutku, ko smo pričakovali in ko bi moral prejeti priznanje za desetletni delovni jubilej, nas je po hudi bolezni zapustil naš sodelavec Ahmet Ikanović. Njegova življenjska pot delavca se je pričela in končala v Gradisu, tukaj je tudi pridobil kvalifikacijo železokrivca.

Tov. Ahmet je bil vesten in marljiv delavec. Z njegovo prerano smrtjo smo izgubili dobrega sodelavca in tovariša. Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

Družini pokojnika izrekamo iskreno sožalje. Sodelavci tozda

takih akcij še udeležijo, kar so potrdili z aplavzom.

Zatem smo se odpeljali z avtobusom na Primorsko, kjer smo si ogledali nove HE Solkan ter v njeni neposredni bližini črpališče vode Mrzlek. Po končanem ogledu smo se ustavili v priznani gostilni Dermota na kosilu. Ob dobrem kosilu tudi ni zmanjkalo pristne primorske kapljice, zato se je dobro razpoloženje stopnjevalo, tako da je čas kar prehitro mineval in že smo se morali posloviti in odpeljati nazaj na Gorenjsko.

Ob tej priliki se v imenu vseh na srečanju navzočih upokojujencev, iskreno zahvaljujem tozdu Jesenice, ki nam je organiziral to prijetno srečanje. Istočasno pa želimo kolektivu veliko uspehov, članom kolektiva pa veliko sreče, zdravja in zadovoljstva v letu 1985.

Ljuba Tarman

Zimske igre bodo 23. februarja na Rogli

RAZPIS

Za XXIV. ZŠI Gradisa

Komisija za šport in rekreacijo pri Konferenci OO ZS Gradisa in tozde GE Celje razpisujeta 24. zimske športne igre Gradisa, ki bodo 23. februarja 1985. leta na smučarskih terenih Rogle.

Pokrovitelj iger je direktor tozda GE Celje Albert Praprotnik, predsednik častnega razsodišča Ferdo Cvikel — tozde GE Celje, člana pa Janez Pogačnik — OGP in Janez Vodopivec — predsednik konference OO ZS GIP Gradis.

Za 24. zimske športne igre so starostne kategorije nekoliko spremenjene, glede na dosedanja leta in s tem prilagojene propozicijam športnih iger gradbenih delavcev Slovenije.

Tekmovalci in tekmovalke bodo v veleslatomu izvedli le en tek, v smučarskih tekih pa bodo ženske in moški starejši od 38 let tekli na 2 kilometra, mlajši moški pa na 4 kilometre.

Starostne kategorije pa so:

Ženske:

- I. do 30 let
- II. od 30 do 38 let
- III. od 38 do 46 let
- IV. nad 46 let

Moški:

- V. do 30 let
- VI. od 30 do 38 let
- VII. od 38 do 46 let
- VIII. od 46 do 54 let
- IX. nad 54 let

V vsaki posamezni kategoriji je možno prijaviti več tekmovalcev — tekmovalk, vendar jih največ 5 tvori ekipo. Za ekipno uvrstitev se štejejo rezultati 3 najbolje uvrščenih tekmovalk, in 2 najbolje uvrščeni tekmovalki.

Tekmujejo lahko vsi člani OOZS tozdev in delovnih skupnosti Gradisa ter učenci, ki so pravilno prijavljeni. Štipendisti ne morejo nastopiti v konkurenci. Za točnost podatkov odgovarja vodja ekipe. V primeru neresničnih podatkov se celotna ekipa diskvalificira.

Prenočišča so preskrbljena iz 22. na 23. februar v hotelu Zreče in v okolici Celja.

Prijave je treba poslati najkasneje do 25. decembra na naslov:

GIP Gradis
Tozde GE Celje
Ulica XIV. divizije 10
(Za ZŠI Gradisa 1985)
63000 Celje

Alojz Polajnar

Državno prvenstvo v kegljanju

Ekipi KK Gradis — bron

Med posamezniki Bizjak uvrščen na 5. mesto

Zaradi sodelovanja reprezentantov na svetovnem kegljaškem prvenstvu je bilo finale 33. državnega kegljaškega prvenstva 16. in 17. junija. Na osemsteznem kegljišču športnega centra so si pravico do nastopa priborili v polfinalnih turnirjih. Na državnem prvenstvu so kot je znano, sodelovali tudi kegljači KK Gradis.

Po pričakovanju, je ekipno zmagal največji favorit zagrebški Medveščak, ki je nastopil okrepljen z Mihajlovičem — tretjim igralcem na minule svetovnem prvenstvu v Ljubljani. Gradis ni ubranil lanskega naslova in je letos osvojil tretje mesto.

Rezultati 33. državnega kegljaškega prvenstva moški ekipno: 1. Medveščak 10.364 kegljev; 2. Bro-

dosplit, 10.001; 3. Gradis, 9.969 (Hočvar 842 in 876, Janša 779 in 824 in 798, Juvanič 844 in 891, Zdešar 786 in 791 ter Bizjak 858 in 45); 4. Triglav Kranj, 9.916; 5. Kvarner Reka, 9.888; 6. Crvena zvezda Beograd, 9.756; 7. Spartak Debeljača, 9.696 in 8. Sloga Bosanski novi 9.596.

Teden dni po moštenem prvenstvu je bilo tudi državno prvenstvo v kegljanju za posameznike. 23. in 24. junija je bil na kegljiščih v Senju in Crikvenici najboljši nekdanji reprezentant Laslo Jager iz Novega Bečaja.

Med slovenskimi kegljači se je najbolje uvrstil Urbanc iz kranjskega Triglava, ki je bil 4. Državni reprezentant Darko Bizjak iz KK Gradis, pa je dosegel 5. mesto.

Prijavite se — še je čas

RAZPIS

Smučarski tečaji Gradisa v letu 1985

Za leto 1985 je Komisija za šport in rekreacijo, ki deluje pri konferenci OOZS GIP Gradisa, vključila v plan in program dela tudi organizacijo smučarskih tečajev za naše delavce in njihove družinske člane.

Organizirali bomo začetne in nadaljevalne tečaje smučanja, poleg teh pa v popoldanskem času tečaje in izpopolnjevalne smučarske teke, kajti tereni v okolici Gozd Martuljka in Kranjske gore so idealni za začetnike kot za izkušene smučarje tekače.

Letošnjo zimo bomo organizirali:

1. Tečaj bo organiziran v času zimskih šolskih počitnic za zaposlene in njihove otroke od 27. 1. 1985 do 2. 2. 1985 v Gozd Martuljku (Kranjska gora) hotel ŠPIK za 50 oseb. Pri otrocih smo omejili starostno strukturo za otroke od 6. leta starosti dalje.

2. Tečaj bo organiziran na smučiščih mariborskega Pohorja v času zimskih šolskih počitnic za tozde mariborskega bazena in sicer od 4. 2. 1985 do 10. 2. 1985 za 50 oseb. Tečajniki se bodo vsako jutro peljali na smučišče, kjer bodo imeli organizirano šolo smučanja (po dogovoru) in se potem vračali domov. Starostna struktura za otroke je od 5. leta starosti dalje.

3. Tečaj bo organiziran za delavce in njihove družinske člane — brez otrok od 9. 2. 1985 do 15. 2. 1985 v Gozd Martuljku (Kranjska gora) hotel ŠPIK za 40 oseb.

Za vse tečaje se lahko prijavijo popolni začetniki do izkušenih smučarjev, kajti tudi takim bomo nudili ustrezno izpopolnjevanje tehnike alpskega smučanja.

Finančno bo organiziran tečaj, to je stroške učiteljev in vaditeljev ter potrebnih ustreznih rekvizitov krila Konferenca OOZS GIP Gradis. Za kritje stroškov žičnice delavcem in njihovim otrokom pa naj bi 50 odstotkov sredstev participirale njihove OOZS na predlog Konference OOZS GIP Gradis. Tako bi udeleženci plačali penzion v hotelu in 50 odstotkov stroškov žičnice.

Penzionski stroški v hotelu ŠPIK za leto 1985 so naslednji:

- a) 6 polnih pensionov za odrasle — 6.300 din
- b) 6 polnih pensionov za otroke do 10 let — 4.500 din.

4. Poleg tečajev smučanja bomo v marcu organizirali rekreativno smučanje za naše delavce na Jahorini in sicer od 15. 3. 1985 do 23. 3. 1985. Odhod je iz Ljubljane z vlakom spalnikom do Sarajeva. Iz Sarajeva na Jahorino je organiziran avtobusni prevoz in nastanitev v hotelu Mladost. V aranžmaju je tudi tedenska vozovnica za žičnico in povratek nazaj v Ljubljano z istim prevoznimi sredstvi. Cena celotnega aranžmaja je za odrasle do 27. leta je 13.850 din za odrasle nad 27 let pa 14.650 din. Ker ne poznamo zanimanja naših delavcev za tako obliko rekreacije smo za letošnje leto rezervirali pension le za 15 oseb.

Vse zainteresirane delavce obveščamo, da se lahko prijavijo za tečaje smučanja v Kranjski gori in na Pohorju ter za smučanje na Jahorini Alojzu Polajnarju, GIP GRADIS Ljubljana, Šmartinska 134 a, ali na telefon: 441-422 (int. 226).

Ob prijavnini bo treba vplačati 50 odstotkov penziona na osebo. Prijave bomo zbiral do popolnitve mest v razpisanih tečajih.

Športni pozdrav!

Alojz Polajnar

Zahvala

Bili smo v skupini 52. Gradisovcev, ki smo se v mesecu oktobru udeležili aktivnega preventivno-rekreativnega oddiha v Čateških toplicah. O tem, kako je rekreacija potekala, so v Gradisovem vestniku že pisali drugi, mi pa bi se v imenu udeležencev radi zahvalili vsem tistim, ki so nam omogočili tovrstno obliko zdravljenja oziroma oddiha. Želim si, da bi v naši delovni organizaciji tudi v bodoče organizirali podobne oblike zdravljenja in da bi ga bilo deležno kar največ naših delavcev.

Matilda Škrabl,
Stanko Kostanjevec,
Ferdo Habjanič,
Franc Bezjak

Popravljen končni vrstni red na ZŠI Gradisa v Ravnah

1. GE Ravne na Koroškem	2.063,57
2. LIO Škofja Loka	1.828,96
3. DSSS Ljubljana	1.608,80
4. GE gradnje Ptuj	1.296,45
5. GE Jesenice	1.277,13
6. GE Maribor	1.189,96
7. GE Celje	1.121,65
8. GE Ljubljana	1.074,42
9. KO Maribor	871,73
10. Inženiring Ljubljana	871,81
11. SPO Ljubljana	847,09
12. BIRO Maribor	755,70
13. GE Ljubljana — okolica	747,44
14. KO Ljubljana	615,95
15. GE nizke gradnje Maribor	587,24
16. OGP Ljubljana	544,00
17. BIRO Ljubljana	363,87
18. Interna banka Ljubljana	144,43

Najbolj atraktivno je bilo tekmovalstvo v vlečenju vrvi. Ves trud Gradisovcev (na sliki) je bil zamen, saj so morali priznati premoč Emona in BTC

Športna tekmovanja ob 29. novembru

Na 8. peteroboju je bil Gradis tretji

Teden dni pred praznikom Dneva republike so bila odigrana športna srečanja delavcev, ki delajo ob Šmartinski cesti v Novih Jaršah. V petih panogah je nastopilo čez 150 delavcev iz Gradisa, Emona, Interevropa, Carinarnice in Blagovno transportnega centra (nekdanja Javna skladišča). Peteroboj je ob 40-letnici obstoja organizirala Carinarnica. Gradisovi športniki so igrali takole:

Namizni tenis: Gradis — Interevropa 2:1, Emona — Gradis 2:1, Gradis — Carinarnica 3:0, in BTC — Gradis 1:2. Vrstni red je bil: 1. Emona, 2. Gradis, 3. Carinarnica, 4. Interevropa in 5. BTC.

Streljanje: 1. Carinarnica 675 krogov, 2. BTC 598, 3. Emona 564, 4. Interevropa 467 in 5. Gradis 358 krogov.

Vlečenje vrvi: Gradis — BTC 0:2, Carinarnica — Gradis 0:2, Emona — Gradis 2:0 in Gradis — Interevropa 2:0. Vrstni red je bil: 1.

Emona, 2. BTC, 3. Gradis, 4. Carinarnica in 5. Interevropa.

Šah: Gradis — Interevropa 4:0, BTC — Gradis 0:4, Emona — Gradis 3,5:0,5 in Gradis — Carinarnica 3:1. Vrstni red: 1. Emona, 2. Gradis, 3. Carinarnica, 4. BTC in 5. Interevropa.

Kegljanje: 1. Emona 2284 kegljev, 2. Gradis 2213, 3. Carinarnica 2174, 4. BTC 2102 in 5. Interevropa 1565 kegljev.

Skupni vrstni red peteroboja je bil naslednji:

1. Emona	45 točk
2. Carinarnica	28 točk
3. Gradis	27 točk
4. BTC	21 točk
5. Interevropa	7 točk

Čet leto dni se bomo športniki prejemljenih delovnih organizacij ponovno sestali. To bo na 9. tradicionalnem peteroboju, ki ga bo organiziral Gradis. Besedilo in slike: C. Pavlin

Šahisti Gradisa so bili na peteroboju drugi

Ostanek iz predhodne številke

Konec športne aktivnosti v Gradisu?

Zadnje dni oktobra se je Komisija za šport pri Konferenci OOOZ sestala z namenom, da posreduje zahtevo Konferenci, kako je z udeležbo Gradisovih športnikov na prireditvah v prihodnjem letu. Znano je, da se plan sredstev Konferenca že nekaj let povečuje le za osnovno stopnjo rasti, medtem ko se ostali stroški dvigujejo z nekajkratnim faktorjem. Posledica tega je to, da je že v letošnjem letu Komisija morala s prekinitvijo aktivnosti, saj je aktivnost povezana tudi s finančnimi sredstvi. Tudi zaostalo vračilo stroškov za organizacijo letnih športnih iger tozdu GE Jesenice bo moralo počakati do prihodnjega leta, saj je za letošnje leto »žakelj« že prazen. Če ob tem poudarimo tudi to, da si večina, ki z veseljem in športno zavestjo, na raznih rekreativnih tekmovanjih, kupuje vse rekvizite z lastnim denarjem in zastopajo ekipo Gradisa, potem lahko rečemo, da je situacija porazna.

Res je, da smo v stabilizacijskih časih in da si smučarskih kompletov za »reprezentanco« Gradisa ne bomo nabavljali. Škoda pa je, da nimamo več toliko posluha za športno rekreacijo naših delavcev, da bi jim nudili vsaj osnovne pogoje. Žoge so npr. že tako drage, da si je delavci ne morejo več kupiti, saj stanejo že tudi preko 10.000 din. Tudi športne majice, dresi kot jim športniki rečemo, so obledele, saj smo zadnje kupili že davnega leta 1975.

Predolg bi bil seznam rekvizitov, ki bi jih bilo potrebno obnoviti. Ni namen tega zapisa samo to, temveč predvsem opozoriti, da se v prihodnjem letu glede na sistem tekmovanja in povečane prijavnine za posamezna tekmovanja lahko dogodi, da bo »žakelj« za športno rekreativno dejavnost Gradisa prazen že mnogo prej kot letos, kar bo pomenilo, da se letošnji zmagovalci — ekipe Gradisa, nebi pojavile na finalnem delu tekmovanja.

In kaj bi bilo to za vse tiste športnike v Gradisu, ki se preko celega leta športno udeležujejo, ohranjajo svoje telo pri zdravju, da so nato sposobni za vse delovne napore, si lahko sami mislite. Številne analize še vedno potrjujejo, da je bolezenskih izostankov med športniki izredno malo.

In če k temu še enkrat dodamo tudi to, da za svoj prosti čas, za svoja finančna sredstva za nakup rekvizitov in nemalokrat tudi potne stroške za tekmovanja, z uspehom zastopajo tudi ime Gradis, potem bi bilo nujno za le-te storiti nekaj več.

Matija Krnc

Zahvala

Ob zelo boleči in nenadomestljivi izgubi mojega očeta se najtopleje zahvaljujem sodelavcem tozda Kovinski obrati Maribor za poklonjen venec ter pomoč pri pogrebu in izrečene sožalne besede.

Iskrena hvala. Josip Humek
z družino

Nagradna križanka v tej številki

Za pravilno rešeno in pravočasno prejeto križanko bomo med reševalci izžrebali pet nagrad:

1. nagrada 500 din
2. nagrada 400 din
3. nagrada 300 din
4. nagrada 200 din
5. nagrada 100 din

Rešitve pošljite na naslov: GIP GRADIS Ljubljana, Šmartinska 134a, Uredništvo Gradisovega vestnika — Za nagradno križanko.

Pri žrebanju bomo upoštevali rešitve, prispele do 10. januarja.

Komu nagrada za pravilno rešitev

Upoštevali smo vse rešitve, ki so prispele v uredništvo do 10. decembra.

Pravilna rešitev se glasi: plata, Gradisovi nagrajenci, poema, eks, Po, Si, zmes, tartan, kasa, strata, SR, Cronin, čir, Hamiti, Ane, Ivana, ko, ja, lat, vzbrst, etika, leto, CK, Raka, Bask, Satrap, Irska, abonma, prasket, Korint, lantan, Bole, kor, Antarktika, oralo, Ston, Air, Babilon, Tana, Črt, anis, MA.

Med nekaj manj kot sto rešitvami sta žreb in sreča bila naklonjena naslednjim reševalcem:

1. nagrada — Rafael Bajec (upokojenec OGP), Ptujška 18, 61000 Ljubljana

2. nagrada — Stane Kovačec, DSSS Ljubljana

3. nagrada — Meho Krantič, Interna banka Ljubljana

4. nagrada — Vinko Marn, Kovinski obrati Ljubljana

5. nagrada — Jože Borovinšek, GE Maribor (Pobrežje).

Dobitnikom čestitamo!

GRADISOV VESTNIK je glasilo delavcev delovne organizacije GIP Gradis Ljubljana. Izdaja ga Odbor za informacije DO v sestavi: predsednica Karolina Vodopivec, člani Štefan Rac, Sonja Gračanič, Rudolf Ludvik, Miranda Cattonaro in tajnik Gojmir Bernot. Glavni in odgovorni urednik je Cveto Pavlin. Člani uredniškega odbora so: Milenko Nikić, Vesna Gregorič, Alojz Remec, Rudolf Ludvik, Vlado Forbici, Vinko Damjan, Jani Klančar, Aleksander Bojanič in Tatjana Savinšek. Tehnični urednik je Matija Krnc. Glasilo tiska tiskarna Ljudska pravica Ljubljana, naslov uredništva: GIP Gradis Ljubljana, Gradisov vestnik, Šmartinska 134a Ljubljana, telefon 441-422 int. 232 ali 220.

NOVOLETNA NAGRADNA KRIŽANKA

SESTAVIL: JOŽE PETELIN	DEKLE, KI PASJE ŽIVINO	TROPSKI VETER	EKSPERT ZA STATIST- IKO	DEBEL KOSTANJ	ARTHUR (OKRAJ- ŠANO)	IZVEŠI- TEV					NASA TOVARNA ZDRAVIL	VRSTA VRBE
ŽIVALSKA VRSTA						SLOVITI FRANKOSKI SLIKAR				SODOBEN SPANJSKI SLIKAR LAUTAN		
GLASBENO DELO RIMSKEGA KORSAKOVA						LATINSKI VEZNIK		NASTANITEV V STALNOST ŽLAHTNI PLIN				
ZAJETEK DIRKE						PISAN ZNAK ZA GLAS IGRALKA NIELSEN			PREKRŠEK KIKS			
JOSIP BROZ ---					LAT. IME ZA JANEZ			LESNE SERPENTI- NE	ANG. LETALSKA DRUŽBA			
KITANSKO MEŠTO OB REKI TANGCE					GRAD NA PRIMORSKI ONA(ANG.							
PRISTAS RASLI- ZMA						DRUGO IME ITAL. REKE ANIENE						
NAS OTOK			MEDMET SMEHA NATRILY			IZZRASTEK NA GLAVI	PESEM HVALNICA STROT ZA OSIPANJE					
ANG. FILM ISBALEC (MICHAEL)						KUHINJSKA POSODA						
OTOK V ALEUTIH				SREČILO	ANTON SOURE		LUKA NA ZAHODNI OBALI ITALIJE	HUDIČ, SATAN	EDVARD ONEAL	MEHIKA RUĐINA LOFEVEL	GLAVNI ŠTEVNIK	JAPONSKI DROBIŽ
												ŽENSKO IME
						POŽIGALS- KA STRAST						PLACILO NA RAČUN (CORIA)
						IGRALKA GARDNER			NEKDANJI POLJSKI KONJENIK			
						MLAD GOZO, GA7			ČRT KANONI SOLSKA OCENA	ŽUŽELKA, KI PIČI	LOTZE OBLAK DOLGA DOBA	
						VASI RAZGLE- DI		VEZNIK TRST		OVČJI SAMCEL ETBIN KRISTAN		
						KDOR SE ZANIMA ZA KAT						
						DEL SKELETA				OSVEŽU- JOČA PIJAČA		